

**MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB!!!  
KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA!  
BUDAPESTEN  
LAFITE és ELSNER  
bécsi-utca 6. sz.**

**Beküldett.**  
Kivonat több bécsi hírlapból.  
A Rothenthurmstrasse-ban lévő lottó-gyűjtőre úgy látszik, a szerencse istennőtől különösen kegyelmezik. Így e helyen a f. évi okt. 2-ki bécsi húzások számos más nyeresémen kívül egy ternő a 9. 18. 48. számokkal 5 frtos betét mellett nyertett, egy betétét pedig azon ritka szerencse érte, hogy a 14. 18. 46. 71. számokkal egy Quaternót csinált. Közlebbi kérdéscsoportoké ama tényleges tudósítás eredményezték, miszerint az illetők Ortleib Radolf, menyiségtanártól, Berlin, Wilhelmstrasse 127. nyert utasítások nyomán intézték betéteiket. 1284

**Figyelmeztetés a szülőknek!**  
Legbiztosabb szer a gilisztá minden nemei ellen az általam sok éven át készített  
**Giliszta-csokoládé**  
gyermeknek biztos hatóanyag és kellemes ízűnél fogva különösen ajánlható. Egy darab ára 20 kr o. s.  
**Sipőcz István, gyógyszerész és Pécsert.**  
Kapható Budapesten: **Török J.** gyógyszerész úrnál, Thallmayer és társánál, Schwarzmayr J. gyógyszerész úrnál Budán, a vidéken a legtöbb gyógyszer-tárban. 1288

**MÜLLER GYULA kiadóhivatalában**  
Budapest, cukor-utca 2. szám

kaphatók: 1497  
A szinpad és titka. Irta Molnár György. Ára 1 frt 20 kr.  
Az asszonyok, a játék és a bor. Regény Paul de Kock után francziából fordítva. Egy testes kötet. Ára 1 frt 40 kr.  
A szép spanyol Izabella a boudoirban és függönyök mögött. Egy darab pikáns világtörténet. Indisereit Louls és Donna Estefana eredeti jegyzetei után fordítva. Ára 80 kr.  
Egy komorna naplója. A kilenczedik franczia eredeti kiadás után fordítva. Ára 1 frt 20 kr.

**BUDAPEST**  
**Derra Sándor és társa**  
**vésnökök.**  
Műterem öntéskészítők bélyegzők (Stampiglie) hivatalos, üzleti, egyházi és községi pecsét-nyomók, domborsajtók, egyenruha-gombok, és ragaszpecsétek készítése.  
Budapest, bécsi-utca 3.  
Videki megrendelések pontosan eszközöltenek.  
**BUDAPEST**  
Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

Csak első minőségű 1392  
**mérséklő lámpa-olaj,**  
**amerikai petróleum,**  
**Apollo, Milly, Flora-gyertyák**  
**Ditmar R.**  
olaj-raktárban,  
áldor-utca a lámpa-raktár mellett.

**Rugany-gyártmányok.**  
Vízmentes esőöltönyök. Bő és cs. mindkét oldalán borháló sabb t. barna bélszíni, ujjakkal és fölével. 25. kassa frt. 7.50, 42. frt. 8.50, 50. frt. 9.50, 54. frt. 10.50.  
Ez a fekete kocsisöltöny, ujjakkal és fölével 40. frt. 12.50, 50. frt. 13.50, 54. frt. 14.50.  
Elegans fehér és világos külsejű öltönyök és köpenyek 15. frtől 30. frt.  
Dupla utcai felöltők frt. 24-30, fekete **F. U. K. A. B. A. T. O. K.** frt. 6.80-8.50.  
Lovasi lábszandók fekete frt. 3.50, combolní való rugany kamaszok párja frt. 3.00-4. frt.  
Mau és fin legelőhöz bizonyít Londoni gyermeksejtpótló szilke, eredeti csomagban kettővel frt. 1.-  
Vízmentes rugany ágybetelek gyermekek és betegek számára, nagyság szerint 9. kr., 11. 1.30, 1.50, 2.25, 3.-  
Anyamellvédők díja 40-80 kr.  
Anyatejfejek 45 kr., 2 frt 20 kr.  
Körtefalva, nagyobb alüvet- és anyatej-festékek 5 nagyságban, frt. 2.50, 2.75, 3.-, 3.75, 4.50.  
Ily állan kis sebfejekendők 40, 75, 9 kr.  
Szárazság alótló (Clyster) festékek frt. 3.00, 4.-, 4.75.  
Léggel töltött rugany-párnák, felpárnák frt. 4.50-8 frt g. gömbölyű és szögletes díj-párnák frt. 3.75-8 frt g. nyakoszorók, nyak- és csigolyák, mint csigolyák, babák, bolérok, gany-játékok, mint csigolyák, babák, bolérok, minden nagyságú ruganyabdák és sok egyéb tárgy, melyről részletes árjegyzékünkkel.  
**KERTÉSZ és EISERT** Budapest, Dorottya-utca 2.  
Írásbeli megkötések mellett gyorsan és pontosan.

**ÁTS és TÁRSAI**  
Budapest, szervita-tér 6. sz.  
ajánlják nagyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárakat a legolcsóbb árak mellett a nagyérdemű közönségnek.

**Gyermekek örüljétek!**  
Itt van a Mikulás!  
A közeledő hosszú téli estékre, midőn a kedves kicsinyek oly gyakran unatkoznak és hozzátartozóik nem tudják, mivel rovidítsák meg nekik idejüket, ajánljuk a gazdag raktárak gyermekjáték-árúkból. Fröbi-le játékaikat 2, 3 éves 12 éves gyermekeknek, ez utóbbiaknak még: babuk, főző-edények, takaréktűzhelyek, burorok, porcellán- és fém-edényeket, és számos hasznos kézi-munkákat. Fiúknak: doboz-játékszerkeket, állatok, katonák- és hazakkal, épülethelyek, kocka-játékok, színházak, bűvölő lámpák (laterna magica), valamint bűvészeti készletek, festék-, író- és rajz-szerepeket, asztalos-szerszámok, vekonyfűrészek-munkák, katonai felszereléseket, egyenkint és képletben, mint: vadász-, posta-, huszar- és tüzlő-készleteket, író- és teke-asztalokat s gyermekburorokat.  
Számos látogatásért esd **BRUNNER K.** Budapest, vaczi-utca 14.  
Videki megrendelések pontosan teljesítettek. Nagyobb vételnél 10% engedmény. 1322

**Dr. Fáykiss**  
**Szepesi kárpát-növény-kivonata.**  
Egy üveg használati utasítással 75 kr.  
**Szepesi kárpát-növény-czukorkák.**  
Egy skatulya használati utasítással 85 kr.  
**Szepesi kárpát-növény-thea.**  
Csomag használati utasítással 25 kr.  
**Mell- és tüdő-betegeknek!**  
Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használták és ajánlották: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szárazhurut), náthaiz (influenza), szájkörmélység, légszűri hájok, ödéma, kifejlett torokgyulladás, tüdő-gyulladás és egyéb gyengítő betegségeiben.  
E gyógyszerek valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél Fáykiss József, gyógyszerész-nél Temesvározt (Józsefváros), továbbá BUDAPESTEN: Török József, gyógyszerész-nél, király-utca 7., Thallmayer B. és társa: Kochmeister Frigyes utódiái. — Szekesfehérvárott: Dieblak György. — Debreczenben: Dr. Rothschek Emil; Tamásy Károly. — Miskolcon: Dr. Csáthy Szabó. — Egerben: Suttagh János. — Szegeden: Barcsay Károly és Varga Antal gyógyszerész úrnál. — Nagy-Váradosi Janky Antal.



**Valódi eredeti Sorail-Pasta,**  
tapasztalatazerileg sepió, persenek, pattanások, arcvörösség, bírók, ka, ráncok, májolt stb. ellen: minden évszakban biztos segélyt nyújt és pedig káros következmény nélkül, különösen a bőr tisztáltságnak előmozdítja. Ára 1 frt 50 kr.  
**Valódi eredeti Sorail-bőr-íjító-tej,**  
keleti mosó-Elixír, állandóan használtva, szépíti a bőrt, s örök-iffja frissességét kölcsönöz annak, ezen fölülmuhattan szer különösen hasznosnak bizonyult minden mosakodás után és há az arcz a nap hőségének vagy hidegnek kivéve van. Egy üvege ára 90 kr.  
**Valódi Sorail-hajnövesztő szer,**  
mely világhírű tulajdonságait előállítási anyagának köszöni: ezen hal-zaam — mint semmi más — medvesziből készült, minél fogva azon rendkívül erővel bír, hogy egész kopasz helyeken is a legduzsabb haját növeszt. Egy elegans nagy porcellán tégely ára 2 frt. 0.  
**Valódi keleti hajkenőcs,**  
a hajak hullása ellen, már harmadszori használat után a hajak kihullását megakadályozza és folytonos használat mellett a fejbőr erősit, valamint a gyökereknek új életet erőt nyújt. Ezen hajkenőcs különösen hasznos betegségek és gyermekorv. után megbecsülhetlen értékű. Ára 1 frt 40 kr. o. s.  
**Valódi Sorail-fejkorpa-szész,**  
az egyetlen szer, mely bár kezesen használható, azonban alkalmasan fejkorpa megsemmisít, valamint a szőrtüszőket a fejbőrön egyszer mindenkorra elhárítja. Egy üvege ára 90 kr. o. s.  
**Valódi keleti szárállnövesztő-kenőcs,**  
még fiatal emberknél is a legelővőbb idő alatt a legzsabb száráll növeszt. Több ezer férfi ezen csatlaltan szernek köszöni legszebb szőrt. Ára 1 frt 60 kr. o. s.  
**Valódi keleti haj- és száráll-estő szer,**  
megszűnt, barna és fekete hajak előbbi természetes színét visszaadja vörös vagy szőke hajak reteszes szőrt barnára vagy sötét-estere festi. Ára 3 frt 20 kr minden hozzá szükséges készlettel. (Össze nem vesztendő az európai hajestőszerekkel!)

**Pasta-Miracula,**  
indiai rővény-iradékból készült fehér, ártalmatlan balzsam. Ha ezen balzsamból a bőr bármely részére, például az arczra, ajkakra stb. csakély mennyiségűt dör. szűkíti, az esetben még természetes vagy betegségszártalánál, sőt élemedeti korakkal is 20 percen belül az arcz utánaoldatlan, mintegy oldalehet, virágzó a díszítő testület (szőrtüsző) fényesülyt gyakorolja csak féldísz-estő és fiatal emberknél nem fordulhat, mely nem igazság, sem többzetős törőgetés által el nem avóulhat. Ezen kitűnő szer minden festőszénel többször használt. Ára 1 frt 80 kr.  
A fentebb elősorolt készítmények, a legelőkelőbbek pipereasztalainál nélkülözhetetlenek az összes európai szépség-szerkeket. Kínáljuk, mert nem önkényűleg választott anyagokból készítettünk, hanem kivétel nélkül a Kelet növényvilágát vértünk és szőrtüszőket át a Sorail készítője tükre képezték; egy világszerte ismert illat-estő-estő világhírű: Mustapha effendi, cász, török udvari illat-estő-estő Konstantinopólban, erednek. — Valódi és eredeti minőségben Európában csak az alább nevezett főraktárban kaphatók.

**Reiss B. úrnál Budapest,**  
király-utca 46. sz. I. emelet,  
hová minden megrendelés küldendő, melyek pontosan és lelkiismeretesen az összeg előleges beklldése vagy utánvét mellett teljesítettek. Minden érik mellé a szükséges használati utasítás, a csomagolva van és pedig német és magyar nyelven. A postán küldésnél csomagolási és bélyegért 20 kr-rel több számított.

**Levelezési lap.**  
**Stahl Xav., gyógyszerész úrnál Gmündben.**  
Küldjön Ön nekem posta-fordultával az összeg utánvétellel mellett az annyira hatásos\*) **köszvény-vászonból**, mely egy barátom által, ki annak segélyével sok évi köszvény-csúnya szenvedéseitől lett megszabadítva, oly melegen ajánlatott.  
Tisztelettel  
**Schmied Albert,**  
urad. építész Schomdorfban.  
) Ezen köszvény-vászon valódi minőségben kapható Budapestén **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszer-tárban.

**Bámulatosan olcsó és mégis jó!**  
BUDAPEST, király-utca 11. sz.  
BUDAPEST, király-utca 11. sz.  
Gazdag választék mindennemű szalon-, utcai és vízmentes lábbelikből, melyek és gyermekek számára: kitűnő és legelővőbb minőségben, készíve bámulatos olcsó árak mellett.

**LANG IGNÁCZ**  
(ezelőt Bretschneider Zsigmond)  
legjobb nevű lábbeli-raktárában.  
Tájékoztató vidéki megrendeléseknél szolgáljon a következő kivonat árjegyzékéből:  
1 pár női házi-csipő brunnell, bársony-, bőr- vagy posztóból frt. 1.80-3.-  
1 topánka frt. 3.50-6.-  
1 férfi-topán, fényezett bőr-, posztó- vagy orosz lákból, frt. 3.-7.-  
1 férfi-lábi-csipő, frt. 1.40, 2.50,  
1 gyermek-topán, frt. 1.50-3.-  
1 csizma, sikk számas, szűk, vagy orosz-lákból, frt. 4-7.-  
) Megrendelések nérték szerint, kitanátra, a legelővőbb minőségben készítenek. Nem tétető tárgyak visszatérnek.



Budapest, december 12-én 1875.

**50-dik szám.** **ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:** a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft. **XXII. évfolyam.**  
Csupán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félévre 4 ft. Csupán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félévre 3 ft.  
**HÍRDETÉSEK DÍJA:** Egy hatszor hasábotott petít sor, vagy annak helye egyszeri ígátsánnál 15 krajczár; többszöri ígátsánnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden ígátsá után 30 krajczár. Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Haasensteín és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Selterstie Nr. 2 és Oppelk A. Wollzeile Nr. 22.

**Dr. FISCHHOF ADOLF.**  
Ha már minden áron hadsereg által kell elveszniünk: veszszünk el az ellenség, ne a magunk hadserege által. Pedig ez által veszünk el, ha még tovább is fönn kell tartanunk ezt a fegyveres békét. A hadsereg, mely mindenünknek őrizője kellene hogy legyen, mindenünket fölemészti. Mint a polyp, ugy szívja ki a nemzetek véréit, erejét, — elvonja azok pénzét oly kiadásoktól, melyek a jövő vetőmagját képeznek s elpusztul, elvadul az ország, míg végre elcsenevészik s megritkul maga a nép is, melyből a hadseregnek kellene kikerülni. Ezt a szükségszerűleg bekövetkező módját a hadsereg redukciójának ne várjuk be, hanem előzzük meg.  
Az egész európai kontinenzen által mélyen érzett igazságot tartalmaznak a fentebbi sorok. Ez igazságot kebelében érzi minden polgár, ki hazáját híven szereti s ki szomorodva látja népe pusztulását. Azért nem csoda, hogy a ki az általános szűkségérzetnek mindenki által megérthető szózatot adott, s a legnehezebb időt használta fel arra, hogy valamelyes módját ajánlja a népek figyelmébe e baj elhárításának, — nem csoda, hogy neve általánosan ismertté lett s emlegetik mindenütt, mint a humanizmus eszméinek egyik legbátorabb bajnokát, még ott is, a hol az ideálok utáni törekvést gunykép emlegetik.  
Nekünk kétszeres okunk van bemutatni őt olvasóinknak; először mert korunk legnépszerűbb eszméjének, az általános lefegyverkezésnek és az állandó seregek felszámításának oly messzehangzó, erőteljes kifejezést adott; másodsor, mert dr. Fischhof Adolf a mi hazánkfia.

s 1836-ban befejezven filozófiai tanulmányait, zsebében 10 forinttal Bécsbe ment, az orvosi tudományok tanulása végett. Itt roppant küzdelmek és nélkülözések között folytatta tanulmányait. Néha hétszámra nem jutott meleg ételhez. Később azonban lezkeadással meglehető helyzetet biztosított magának. 1844-ben letette a szigorlatokat s keletre készült. E terve azonban meghiusultak, így hát a cs. k. közkórházban vállalt állomást.  
1848 márczius 13-dika másodorvosi minőségben itt találta. Az országház előtt nagy tömeg csődült össze, tüntetések voltak készülöben. Fischhof is megjelent, de a tömeg magartatása nagyon lehangozta. Ekkor elhatározá, hogy beszélni fog, s a felizgott tömeget valami nagyobb szerű nyilatkozatra bírja rá. S szólt is. Szava volt az első szabad szó Ausztriában. Beszéde határtalan lelkesedésre ragadta a népet. Ki volt adva vele a jelszó a forradalomra. Midőn elvégzte beszédét, a nép a szónok nevét akarta hallani: „Da-



Dr. FISCHHOF ADOLF.

mokles kardja fejem fölött lebeg, de én azt mondom, a mit egykor Hutten: volt bátorságom! Az én nevem Fischhof!" válaszolt ő s ezzel megkezdődött részvétele a forradalomban.

Márczius második felében a bécsi tanuló küldöttségével Pozsonyba ment, hol báró Wesselényi Miklós, a börtönben szeme világát veszített szabadsághős lelkes beszédet intézett hozzájuk. Bécsben ez alatt az orvosegyetemi hallgatóságból alakult legió parancsnokának választá dr. Hyrtl (szintén hazánkfia,) de ez szerényen elutasítá magától e kintintetést azzal, hogy az csak Fischhofot illetheti meg. E minőségben maradt egész az alkotmányozó országgyűlés összeülte, a mikor is Bécs matzleinsdorfi kerülete képviselőjének választotta. Itt a reakzionárius gróf Stadion egy támadása ellen intézett beszédével fényes sikert aratott, úgy hogy Doblhoff megkínálta minisztertanácsosi állomással a belügyi tárczában, mit ő el is fogadott. Itt Bécs város ügyeinek és az örökös tartományok egészségügyének előadója lett.

Szeptember havában Galicziának a kolera által látogatott vidékein tartózkodott mint kormánybiztos, s valódi áldása és vigasztalója volt a szenvedő lakosságának. Október elején visszatérvén, Pestre küldetése közt tervbe, hogy a magyar és osztrák kormány között megkísérte a közeledést. Azonban bekövetkezett október 6-ka, midőn a fanatizált néptömeg betört az arzenálba. Fischhof mindent elkövetett Latour megmentésére s a fejére irányzott első kalapácsütést karjával fogta fel. Latour megöletése után neki is menekülni kellett a nép dühe elől.

Az országgyűlés azalatt állandónak jelentvén ki magát, Fischhofot választotta elnökének. Ő és társai folyvást vetkeztenül töltötték az éjeket a tanácskozási teremben, s a padokon aludtak fel-felzavartatva a folyton érkező izgató hírektől.

Október vége felé b. Pillersdorffal, gr. Potockival és Pratoval Olmützbe küldetett, hogy Ferdinánd császártól kíméletet eszközöljön Bécs számára. E fáradság tudvalevőleg kárba veszett.

Az októberi napokra bekövetkezett a reakció ideje. A Schwarzenberg-kormány megalakulván, Fischhof beadta lemondását.

Kremsierben tartott szónoklatai közül kivált a halálbüntetés eltörléséről szóló vonta magára a közfigyelmet. Az alkotmányozó országgyűlésnek 1849. márczius 7-én bekövetkezett feloszlásakor éjjel idején elfogták s katonai fedezet alatt Bécsbe hurcolták, hol látás és fűlérsértés miatt haditörvényszék elé állították. Kilencz havi fogság után ab instanczia fölmentetett s szabad lábra állították. Ez időtől fogva egészen az orvosi gyakorlatnak élt.

1861-ben az alkotmányos élet újra ébredtével dr. Unger jelenlegi miniszterrel röpiratot tett közzé „a magyar kérdés megoldásáról”, melyben a dualismus mellett nyilatkozott. A röpirat nagy feltűnést okozott s csakhamar második kiadására lett szükség. A Magyarországgal folytatott alkudozások idején számos cikke jelent meg, a többi közt a Pester Lloydban is, melyekben a kiegyezési javaslatokat bírálta.

1867-ben Belcredi közbenjárására speciális amnesztiát nyert, a mi felette kellemlenül hatott rá, úgy hogy a miniszterhez intézett iratában tiltakozott ellene.

Számos röpiratai és cikkei, melyekben a legnépszerűbb kérdésekkel foglalkozott, fényes bizonyosságot tettek alapos tanulmányairól, éles ítéletéről s magasztos, humanistikus érzületéről.

1869 óta azonban folyton betegeskedett. Ideges fejfájása oly mérvűvé vált, hogy éveken át nem társalghatott huzamosan. Olvasni, írni még ma sem képes. Fivére, ki titkári minőségben folyvást vele van, olvas föl neki s írja a tollba mondott publicistai dolgozatokat. A társaságot kerülni kényszerülvén, 1871 óta Olaszországban töltötte a telet, a nyarat pedig egy Klagenfurt melletti kis nyaralóban. A vagonát ért nagy veszteségek azonban nem engedik meg többé az Olaszországban tartózkodást, s most állandóan Emmersdorf mellett egy magános kis villában él.

A hadseregek leszállításáról szóló legújabb cikkei eszméjét már ez év márcziusában átgondolta volt, de betegsége s a nyilvános föllépés izalmától való tartózkodása nem engedte, hogy leírassa. De eszméi nem engedték nyugodni s végre rászánta magát, hogy közzé tegye őket, a mi e napokban meg is történt.

E nyilatkozata sokkal nagyobb mozgalmat támasztott, semhogy szó nélkül hagyhatnók. Első cikkében fejtegeti azt a szomorú helyzetet, melyben Európa országai vannak a roppant hadseregek nyomása alatt. Mi ennek az oka? Kérde ő, s megadja a feleletet azzal, hogy ez pusztán a parlamentek elszigeteltségének köszönhető. Minden parlament csak saját területre ügyeivel foglalkozik, míg a mindnyáját érdeklő közkérdéseket a diplomaciára bizza. Javaslatba hozza tehát, hogy a parlamentek igyekezzenek egymással érintkezésbe jutni, válaszszanak magok közül tagokat, kik nemzetközi tanácskozásokra gyűljenek egybe. Ez értekezések, természetesen, nem hozhatnak kötelező szabályokat, de megállapodásaik mindenestre birni fognak a közvélemény hatalmával s hatni fognak arra, hogy a népek akarata kerekedjék föléje az udvarok hatalmának.

Akármekkora s bármennyi akadályba ütköznek is e terv a gyakorlatban, azt az egyet tőle elvitatni nem lehet, hogy emelkedett, emberieségi szellem lengi át s hogy oly szükségesnek ad kifejezést, melynek egyik vagy másik módon, de előbb-utóbb mindenestre érvényesülni kell. S hogy ez eszmével a legmagasabb körök és a legalsóbb néposztályok Európaszerte most oly nagy mértékben foglalkozni kezdenek: azt nagy mértékben köszönhetjük e jeles hazánkfia föllépésének, ki az alkalmas szó kimondására megtalálta az alkalmas időt.

## Mesék.

### I.

#### A satrapa.

Az óskor egy hatalmas satrapája, Ráunva dús pehelygyára Elvándorolt, a hol Plutó székelt vala. Röviden szólva, — meghala. S szokás szerint, pokolba szállt ítéletére; Itt őt legott kérdik: „ki vagy? mi végzet ére?” — „Persia szült és satrapa valék; De, mert egészséggel nem álda meg az ég, Én népemért mit sem tehettem, S minden munkát titkárom vitt helyettem.” — „S te mit tevé?” — „Evmé, ivám, Alvám, s a mit előmbet tettem: aláírám.” — „Paradicsomba hát vele!” — „Mi dőre ítélet ez!” — „szól Merkur megítődve, — „Eh!” — mond Aeák, „hol van itt a csoda?”

Nem látod-e, ki s micsoda Volt a megboldogult? Egy szörnyű — ostoba! Nos, mivé lett von bírodalma, Ha ő maga vezette volna? A sirba vitte voln' honát, S most könyeid folyának érte! Paradicsomba megy tehát, Mert mitsem tett, mihez nem érte.“

Ma a törvényszéknél egy birót láttam én: Ugy látszik, az is a paradicsomba mén!

### II.

#### A Parnasszus.

A mint elüzték Göröghon istenit. A parasztek közt oszták fel lakhelyök', Egyiknek a Parnassz jutott, s legitt Szamarainak adá, mint legelőt. A szamarak, hogy-hogy nem, tudva, Hogy itten élt a kilencz muzsa, Így szóltak: „Nem hiában ám Kaptunk mi a Parnasszra, lám: A föld a muzsákat meguntá S örömmel vár a mi dalunkra.“ „Fel hát!” — így ordít egy, tele Torokkal: „Kezdjünk csak bele! Fel! daljaink hangjára Fölkél a hir sugára, S hol muzsák szent helye vala, Most zengjen nemzetiink hatalmas kardala! De hogy nemünk csúfot ne valljon, A versenynek gátot e vet: Hogy a ki nem szól számárhargon, A Parnasszusra nem jöhet.“ A szamarak társuk szavát Helyeslék s törvényül szabák; S az uj kar dalra fakada, S úgy zeng a sok számártorok Mint óriási taliga, Mely kenetlen kereken nyikorog. S mi vége lón? Urok a zajt már ki nem állva, Lehajta — nagy szomorúságra — A Parnasszról az ólba mind.

Balgák! nem rosz tanács, mely óva int, Hogyha üres a fejetek:

Az ész a helyzet nem adhatja meg!

Krylov után oroszból

Romanec Mihály.

## Nagymama karácsonyja.

Irta BAKSAY SÁNDOR.

Hogy ő neki predikátor volt a férje, harmincz esztendeig egy eklésiában; hogy akárhányszor mehetett volna jobb helyre, de a hívei mindig lekönnyörögték; hogy soha ellene panaszt nem emeltek sem a canonica visitatio, sem a consistorium előtt. . . .

Hogy ő neki pap volt az atyja is, meg a nagyatyja is, meg a déd-atyja is, meg a szépapja is mind, fel egész a mohácsi veszedelemig. . . .

Hogy az ő testvérbátyja esperes, a ki engem magához fog venni, mihelyt káplán leszek (nem ám debreczeni kántor). Hogy az milyen jó tanuló volt! A lellem édes atyám tanította odahaza egész a poézisig vélem együtt. . . . Ovidiust, Virgiliust a talpam alá téve mondtam könyv nélkül, csak úgy mint a bátyám uram. . . .

Hogy ő neki négy testvéröccse insurgált a viczispán ur familiájáért; de meg is kapták jutalmokat, mert alighogy haza értek Komáromból — nem, fiam, Győr alatt nem voltak — ki íspárságot kapott, ki preorantiát. Boldogok is volnának szegények, de sok a gyermekük. Mennyivel boldogabb az özvegyasszony, ki itt helyben lakhatik, taníthatatja mind az öt gyermekét egész a logikáig, s nem kell neki fizetni a drága kosztipénzt. . . .

Hogy van már neki két pap fia, a kik káplánok ugyan még, de előkelő eklésiában, és nem sok idő múlva papok lesznek,

ha az Isten megtartja életben a viczispán urat. . . .

Hogy a többi ötnek is pappá kell lenni mind; a Péteremnek, a Sámuelemnek, a Pistámnak, a Dánielemnek, a lellem Bénnemnek. . . .

És hogy pappá kell lenni annak a borzas kis unokájának is, a ki most a debreczeni kántorság álmaít fonja tiz esztendő érettségű fejében, azért hogy az egész iskolában legjobban tud sivatani. . . .

### \*

Látni való, hogy jókor kezdeték belém csepegtetni a familiaris büszkeséget. . . De hát meggyalázom én azzal a familiát, ha debreczeni kántor leszek? Nem vagyok én elég jó tanuló arra nézve? Grammatista létemre nem én igazítottam ki a mult héten is az egész veteránus classist, hogy ordiornak a mult ideje nem orditus sum, hanem orsus sum? (No hiszen lett is nekik orditus sum). Ha ezt megtudja Péczely professor, tudom pártfogásába veszi, mert azt mondják, szereti a jó deákat. Leszek publicus preceptor, azután contra, aztán sénior. A ki már egyszer debreczeni sénior volt, az aztán könnyen lehet debreczeni kántor is. Nem látom át, mi kifogása van ellene nagymamának, holott mindenféle rangu ember — még gróf is — van a világon elég: debreczeni kántor pedig az egész világon csak egyetlen egy van. Bucsúztatóm is van már hozzá kettő, — minden esztendőben szerem egy párt, mindaddig míg 52 nem lesz. Majd mikor én kiállok a debreczeni nagytemplom közepére és elkezdem:

„Ember! akárki vagy, nézz e koporsóra S gondoldj életedre mint pergő orsóra. Szerencsédre úgy mint törékeny korsóra Elted ösvényére mint sikos borsóra“ . . .

Tudom rá rajta az egész debreczeni nép!

### \*

De olyan családi mult után, mint az enyém, melyben nagymama kifejezése szerint háromszáz esztendő óta apáról fiura szállott a pálast, a melyet ő oda nem adna azért a daruért, a mi a gróf czimerében áll őrt. (Eh! a gróf családja csak a burkus-háborunál kezdődik, a mienk pedig mindjárt Zrínyi Miklósnál. . . Oh ti méltóságos, nagyságos, tekintetes, nemes és nemzeti hiveink, kik oly kegyes leereszkedéssel kivánjátok érezeteni vagy feledtetni velünk a mi „bujdosó és zarándok“ voltunkat, ti nem is képzelitek, hogy a születési arisztokracziának minő kevelysége lappang a mi színehagyott fekete kabátunk alatt!)

És olyan jövő küszöbén mint az enyém, melynek mélyében a debreczeni kántorság aransugárai csillámlanak: miért kell én nekem szép reményeim minden álmaival és egyszersmind realis élmunkáival is arra a nagy festett ládára szoritkozni, mely csak azért nem volt tulipános, hogy rajzomban legalább ez az egy eredeti vonás annál jobban kitündököljék? Nem, — nem volt tulipános, mint egyéb poéták és tárczairók ládái. — Komoly sötétkéj jelleget viselt magán minden cziráda nélkül, mint illik egy ároni butorhoz. Hosszuságára nézve mint egy declinista deák, — szélességre ellenben másfél grammatista deáknak felelt meg. Ez volt nappal az én íróasztalom. Ezen szoktam én stylusaimat keszerves latinra tordítani. Atillákat, Árpádokat és Hunyadi Lászlókat festeni (fehér lovon két krajczár, vasderes 3 kr. v., Rákóczi és Beresényi —

mivel igen vörös szeműek, és a nagy Leopoldnak ellenségei — kevésbbé kelendők levén, db 1 kr.; Don Pedro és Abdul Medsid, mivel sok czafrang van a lován, 3 kr és egy alma) továbbá Európát, Ázsiát, Helvecziát stb. (színezve és délvonalokkal 4 kr., délvonalok nélkül 2 kr.) rajzolni. Ez volt színhelye rigóim és vércsém etetésének nyáron, ezínegés kaliczkaimnak télen, melyekben szintén nem kevés tökéim volt fektetve. Az ólom-öntési ipar, a skatulyaragatás csirizes művészete, verses könyvek bekötése, a purum diariumok (infandus dolor!) soha be nem végződő munkája. . . . Itt volt összegyűjtve — minden nap más-más rendbe rakva — könyvtáram: a kis Gyula könyve, Peregrini bányája, Robinson, Klimius Miklós, Rontó Pál és a kincsek kincse: Szeenci Fördös Halotti bucsúztatój — saját szerzeményem mind. Mennyi Árpádba került ez nekem, oda nem számítva a le nem irt purum diariumokért járó fizetést, melynek szintén megvolt a szombatról szombatra emelkedő kursusa, mindig a kibocsátási áron felül.

Ez így volt nappal. Éjszakára változott a szín. Országok és nagy emberek, ipariczkek és könyvtár elvonultak, hogy helyet adjanak az én párnácskámnak és kedves piros huzatu vankosomnak, mely oly szives eltörlője volt egy kis gyerek megolvashatatlan könnyeinek, elfojtója zokogásainak, és egyszersmind bizodalmas tanuja a debreczeni kántorság merész — fájdalom — hívságos álmainak.

„Oh nagymama! kicsiny Macedonia nekem ez a láda!“

„Majd ha magadnak lesz édes fiam, oylan Macedoniaiban fészkelődj, a milyenben akarsz.“

Osztan hogy ilyen nagyramenendő embernek az ajtó melletti láda képezheti egész világát! És a nagymama házában!

Ugy ám! de a nagymamának nincsen háza, csak egy kis szobácskaja, azt is csak bérben birja 20 v. forintért. (Nekem, mire annyi ösöm lesz, mint ő neki, oylan házam lesz mint a péknek.) Azt sem birja pedig egészen, mert négy vásott és tisztaság tekintetében sok kifogás alá eshető syntaxista gyerek benne az ur, (ötödiknek alóljegyzett), kik évi 70 frt fejében naponként felforgatják a házat. A 4×70 frt épen elég az asztal ellátására, sőt még a láda urának is jut belőle egy-egy krajczár — egyáltalában nem torkosságra, hanem szolid czélokra, tüzleti befektetésekre. . . . Sőt még a lellem Péteremnek, Sámuelemnek és Pistámnak is jut szegény kézből gazdag ajándék Pápára és Kőrörsre, mely hogy könnyelműen el ne fecséreltessék, nadrágszövet alakjában egynesen a rektorprofessorhoz küldetik, ki is azt egy — saját tárházából került viseltes, — de még egészen jó kabát, úgy szintén számos atyai tanács kíséretében kézhez szolgáltatja. Nagymama a kosztipénzből nem tart meg magának semmit; az ő ruházataról gondoskodik van. Tegnap irtam meg kitűnő szép orthoepiával (a nagymama azt mondja, hogy azt, a mit én akarok mondani, az ő idejében kaligraphiának hívták, de hát ő el van maradva a világtól) a folyamodást a nagyitiszleteli consistoriumhoz az évi segélyért. Az egész fizetelt odaadnám azért a pénzért, a mit erre a levélre tavaszkor az Inspector ur nagymama asztalára ezüst huszasokban leolvas. Ebből vesz magának nagymama egy pár cipőt, és egy fekete ruhát öreg fehér ba-

bokkal. Nekem pedig új szipkát, mivel a mostaninak az ellenzője régi meghasonlásban él a posztójával, s nagymama nem győzi erős kék szürszabóczernával összefoldozni közöttük a megbomlott szövetséget.

Addig azonban, míg a Nagytiszleteli Consistorium a deficiensekről kegyesen gondoskodhatnék, élni kellene — legalább nekem. Oh a nagymama más rovat alá esik e tekintetben is. Én nem tudom, kik légyenek azok az „ég madarai“, kikben ő oly szerfölött bízik, de azt mondja, hogy azok még ötet sohasem esalták meg. Anynyit tudok, hogy a gyótai kasznár, a dudvai rektor, a csorbókai preorans és a csepőtei pap nem tartozik velük egy rendbe, mert különben meghozták volna azt a kis kosztipénzt, a melyen nagymama búzáat lett volna veendő Tüske uramtól és sertést Deperdite szomszédától. De biz azok szépen eljöttek a fiakért — nagymama felfőzte nekik minden lisztjét és zsiradékját — s hazavitték a nadrágszaggatókat a nélkül, hogy csak szót is tettek volna a fizetésről. Nekem is adós maradt a négy gyerek 5 mappák, 9 képek és 4 stylusok = 18 db. váltómunka árában. Csak bár azt fizették volna meg.

Már most itt a karácsony. Hagyján a kalács, de még a kenyér is nem tudom honnét kerül elő. Én nem zaklathatom nagymamát mint a többi gyerek; azok fizetnek kosztipénzt, de engem ingyen tart, mert én az ő kedves Rózájának a fia vagyok. Tart: de mivel tart?

„Ha gondja van a megő fivére. . .“

Könnyű neki azt mondani, mert ő tudja a zsoltárokat mind; de énnekem az ő kifejezése szerint sokat kell még érni, hogy ezt a dolgot általássam.

„Nézzetek meg az ég madarait, és a mező liliomait. . .“

Könnyű az ég madarainak, mert minden délben én rázom ki nekik az abroszmorszákat a nagy fűzfá alá, nagymama utasítása szerint. A mi viszont a mező liliomait illeti, azoknak jó dolguk van most a hó alatt. Egyébiránt pedig járnának csak ők is a syntaktikába, majd meglátnám, ki győzné őket szipkaellenzővel.

(Folyt. követc.)

## Egy spanyol kisévés.

Spanyolország Murcia nevű tartományának e kis városa, melynek alig van 16—17,000 lakója, bizonyos tekintetben az ország első nevezetességű helye. Ugyanis Albacete az Spanyolországban, a mi Châtellerault Francia- és Sheffield Angolországban, t. i. ott készítik a legjobb acélszerszámokat s különösen a legjobb késeket és töröket. Davillier francia utazó Spanyolországról kiadott könyvében, melyhez a rajzokat a híres Doré Gusztáv készítette, érdekesen írja le a spanyolok ama kedvence kézi fegyvereit, melyek Albaceteben készülnek: a navajákat, cuchillokat és punyalékat ezrével gyártják itt évenként. A hosszú késeknek megannyi különböző nemei ezek, a melyek kissé esetlen és durva készítményű szerszámok s nagyon emlékeztetnek a régi arabok hasonló gyártmányaira, de a déli spanyolnak oly nélkülözhetetlen jóságai azok, mint a montenegroinak pisztolya, puskája és tőre.

A navaja egészen spanyol találmány, melyet csakis Spanyolországban s ott is csak inkább délen ismernek és használnak. A nép alsóbb rétegeiben alig akad férfi, a ki e hosszú vékony kést ne hordaná féry zsebében, vagy övében vagy hosszú madzagnál fogva mellénye gomblyukába akasztva. E kések alakja nem igen változó; teljesen ráillik, hogy „csillagos a nyele, halál a döfése!“ Ugyanis fanylelt kezdetleges készítményű apró rézesillagok díszítik s a bele-

véssett lyukakból aranyfüst csillog elő. Hosszu és tűhöz hasonló vékony és hegyes pengéje közepe táján megvastagodik s ezáltal bizonyos halfaj alakjához hasonlít; a penge lapjainak hosszában egy-két bevágás látható, melyek bikavérrel vörösre vannak zománcozva. E nagyon durva, de annál keményebb vasból készült kések oldalain gyakran igen különös felírások és arabeszkok láthatók, melyek az egykor annyira híres toledói kardpengékre

A navaja kezelésének szintegy megvannak a maga külön szabályai, mint akár a gyútás pus-kának s főleg Cordovában kitűnő navaja-vivók vannak. Szóval e hosszú kés ugyansoly szerepet játszik Spanyolország déli részében s főleg An-dalusiában, mint másutt a vitör és a kard, s azért oly nevezetes város Albacete az egész ország-ban, mert a navaja ott születik — mint a spa-nyolok mondani szokták.

A spanyol p u n y a l nagyon hasonlít a kor-

ben. Csupán annyit jegyez meg, hogy az utcák, valamint majd minden kisebb spanyol városban, ugy Albacetében is valóságos piszok- és szemét-csatornák; sőt azok szerinte nem is utcák, ha-nem a sárhabarékok megannyi patakja, melyekbe, mikor esős az idő, térdig süllyed az ember; a forróság és szárazság idejében pedig a sarat sűrű fehér por váltja föl. Minthogy a kocsik ugy a sárban, mint a porban kerékgyig süllyednek, az utazó két alternatívának van kitéve: télen a



UTCZA ALBACETÉBEN. (Doré spanyolországi rajzaiból.)

emlékeztetnek. Pár mutatványt közlünk e fel-iratokból: „Ne vonj elő ok nélkül s ne dugj vissza becsület nélkül.“ „Ha beléd szurt e vipera, hiába minden patika.“ („Si esta vivora te pica, No hay remedio en la botica.“) A navaja néha egy méternél is hosszabb, de azért a jó kedvű spanyol majd cortaplumanak (tollkés), majd mondadiente-nek (fogpisz-káló), majd meg alfilernek nevezi azt, mely utóbbi egyszerűen tüt jelent.

szikai törhöz; pengéje néha át van furva és szigonyzerű szárnyakkal feldisztatva, a melyek azonban egyszersmind arra is valók, hogy a sebet annál inkább szétszakgassák s annál veszélyesebbé tegyék. Végre a cuchillo szintén hosszú és igen éles kés, mely azonban keveset különbözik a két előbbi ölt szerszámtól.

Davillier a navajakon, punyalokon és cuchil-lókon kívül, melyekkel bőven ellátta magát, nem is talált valami nevezetesebb dolgot Albaceté-

sárba, nyáron a porba fullad. Doré Gusztáv, a genialis francia művész, elég költőieknek ta-lálta ez utcákat arra, hogy azok egyikét hatal-mas önjával megörökítse, s minthogy e kép más-különbön is érdekes és mozgalmas, és a déli spanyol városok utcáit élénken jellemzi, mi is érdemesnek találtuk azt olvasóinknak bemu-tatni.



HONVÉD UJONCZOK 1848-ban. (Saját festménye után fára rajzolta Greguss Imre)



A GONOSZ-FÖLD ÉSZAK-AMERIKÁBAN.



egész levegőt eltöltő villanyteljesség, mely a légkört nyomasztóvá, fojtóvá tette embernek és állatnak egyaránt. — Nem volt-e ez időjárás, s különösen e villanyteljesség valami összefüggésben a föld gyomrában készülődő harcokkal s a vulkán fenyegető kitörésével? Bár határozottan állítani nem lehetett, de a valószínűség megvolt reá a legnagyobb mértékben.

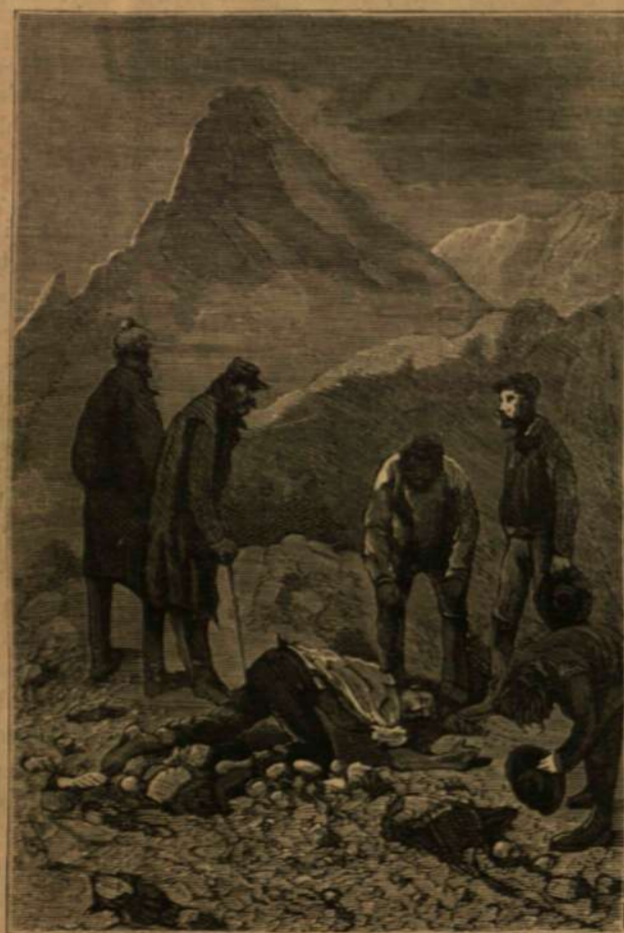
Január 3-án Harbert a fennsíkron éppen az onagákat akarta befogni, hogy az akolhoz kocsikázók, midőn a Franklin-hegy csúcsán óriási füst-bokrottát pillantott meg.

Sietett hírt adni a többieknek, kik azonnal kitódultak a tünemény szemlélésére.

— Ah — mondá Pencroff — ez már nem gőz többé, hanem valódi füst; az óriás eddig csak lélekzett, most már pipázik!

Valóban úgy volt. A hegy krátere három hónap óta folyvást gőzölt; de a sűrűbb vagy gyéresebb gőzt most valódi füst váltotta fel, mely a kitörés közeledtét íjlesztőleg jósolta.

— A kemenczében meg van gyújtva a tűz

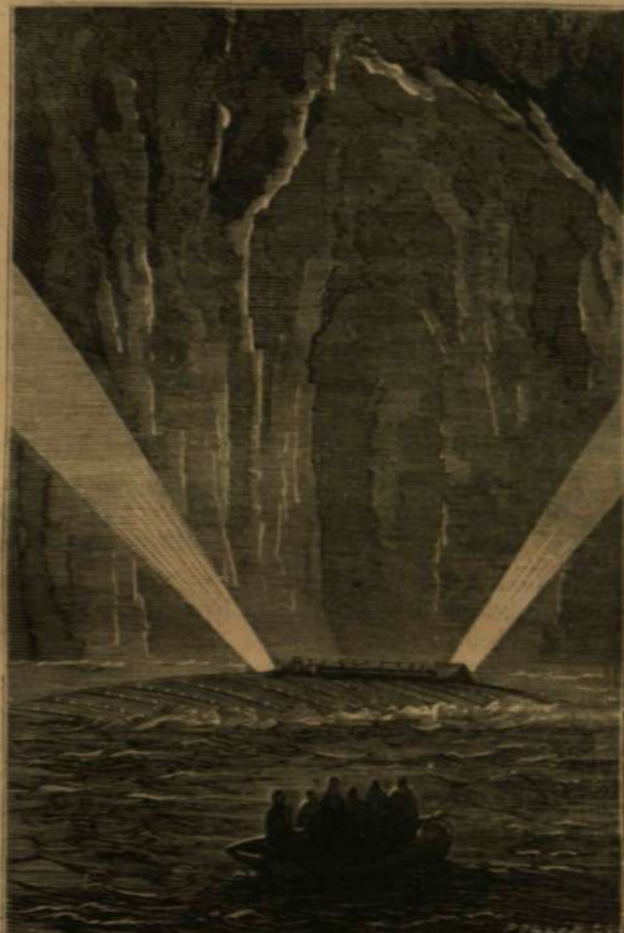


Ayrton letérdelt a földre.

volt. Ámbar felületesen tekintve a dolgot, a veszedelem éppen fenyegető színben nem tűnt föl. A vulkánnak rendes krátere volt, mely — valamint eddig a gőznek és füstnek, úgy annak idejében a lánának is szabad utat fog engedni, s így a kitörés valószínűleg nagyobb rázkódás vagy éppen végveszély nélkül fog végre menni. Smith Cyrus azonban a jó reményt éppen nem igyekezett táplálni társaiban, s most még jobban sietette a hajó-építési munkát, mint az előtt.

Egész nap dolgoztak. A hajóépítés helyéről nem lehetett a Franklin-csúcsára látni; de nap közben kétszer vagy háromszor setét fellegárnyék homályosította el az egész láthatárt, a mi a kráter torkából kitvellő nagy füstfellegek következménye volt.

Mikor este hazatértek a munkáról, a láthatár már meglehetősen setét volt; a Franklin-hegy csúcsa pedig egészen tűzben látszott állani. Olyan volt mint egy óriási fátyla, melyet — mintegy hét mértföldnyi távolban — valamely hatalmas kar tartott volna föl előttük az éjben,



Óriási koporsó, melyből fény lövell ki.

#### A REJTELMES SZIGET.

— azólt Spillett, folytatva a tengerész képleges beszédét.

— S mi nem tudjuk azt kioltani — tevő hozzá Harbert.

— De még csak megakadályozni, vagy késleltetni sem — azólt közbe komolyan Cyrus. — A vulkán belsejében az olvadt anyagok nemcsak forrongásban vannak már, de tüzet is fogtak s nem csodálnám, ha lábunk alatt már ingáni érzések vagy dübörögni hallanók a földet.

Ayrton, mintha e szavakban valamely egyenesen hozzá intézett felszólítás volna, egyszerre letérdelt a földre s fülét a talajhoz tartotta.

— Csakugyan, hallom is — mondá. — Mintha terhes szekér dübörögne ott alatt.

Mindnyájan elhallgattak s figyeltek. Ők is megerősítették az Ayrton észrevételét. A dübörgéshez olykor mély, nyögésszerű hang vegyült, mintha valamely sziklaszorulatba beszorult szél elfojtott s kikötő süvöltése hallatszanék. Mind ez a közelgő veszedelem előhírnöke

melynek füstfátyolos lángját erős vihar látszék csóválni.

— A dolog nagyon is gyorsan halad — mondá Cyrus. — Gyorsabban, mint gondoltam volna — tevő hozzá halkabban s aggodalom-teljesen.

— Gyorsabban? kapá fel Spillett a szót. Hiszen majd három hónapja már, hogy az első gőz mutatkozott a hegy csúcsán.

E perczben, mint egy felséges tüzi játék, ezermillió sziporkáival, lövellt ki a kráterből s a föld lassu rezgése volt érezhető.

(Folyt. köv.)

#### Egyveleg.

/. A svájci vendégülk számlái. A szép Helvézia vendégülkei eleitől fogva híresek voltak egészen a szemtelenség fokozott zsarolásokról, de közelebről magok a svájci ujságok is elszörnnyűdtek egy ottani vendégülk-tulajdonos számlájának tulságos árai fölött. Ez a vendégülk, ki az ugynevezett „Berne Oberlandon” íjleszteti a jámbor utazókat, egy angol családtól, mely

hat személyből állott, kik közül kettő szolga volt, közelebről egy ebédért, egy éjre szállásért s reggelért 542 frankot követelt. A számlán a hagyományos „gyertyák” 11 frankkal és a „szolgálat” 30 frankkal szerepelt.

— A tenger alatti vasút előmunkálatai, mely a La-Manche csatorna alatt Francia- és Angolországot lesz összekötendő, igen előhaladtak. Lesseps a francia akadémia legutóbbi ülésén jelentette be, hogy már csak 1500 mélységmérés van hátra, melynek bevégezésével a tengerfenék megvizsgálását befejezik. Ha az ezutáni eredmények is oly teljesen kielégítőek lesznek, ugymond, mint az eddigiek, teljesen meg fog szűnni minden aggodalom a sikerre nézve, s az eddigi ellenvetések a tengerfenék talaját illetőleg, miben némelyek nagy nehézséget látnak, egészen elesnek és semmi akadály sem lesz többé, hogy e nevezetes közlekedési ut kiépítését a „suez új szövetségessel” egyetértve azonnal meg is kezdjék.

— Eugenia volt-császárné öltözékei. Miss Anne Francis Kemble, a Franciaország, Anglia és Amerikában ismert színésznő egyik utódó tagja az „Atlantic Monthly”-ban egy-két adatot közöl a volt francia császárné hiúságáról s fényűzéséről. Többi közt azt írja közzétett naplójegyzeteiben: „Egyik öltözésében egész sor életnagyságu bábja volt fel-

#### Mathuzsálem utódai.



Parr Tamás, 152 éves. (1483—1635.)

Sokszor terhesnek találjuk az életet, hanem azért a hosszú élet, vagyis az élet tartamának meghosszabbítása minden korban és időben oly eszményképe volt az emberiségnek, a melyre öreg és ifju, gazdag és szegény egyaránt törekedett. Ki ne ismerné Aesop meséjét az „öreg emberről és a halálról”? Ez is azt bizonyítja, hogy az élet ellen csak addig zúgolódunk, a meddig teljes biztonságban érezzük azt s mihelyt a zord halál előáll, hogy attól megszabadítson bennünket, illő módon megköszönjük fáradságát s alig tudjuk ijedtünkben kimondani, hogy „nem kérünk belőle”.

Ama módok és eszközök ismerete, melyeknek segítségével életünket, az ég legdrágább adományát, tulterjeszthetők ama rendes határokon, melyeket a természet, tapasztalásunk szerint, annak számára megállapított, rendkívül érdekes volna mindyájunkra nézve, ha ugyan emberi véges tudományunk hatalmába kerithetné azokat, mi azonban mindez ideig a legbuzgóbb igyekezet és tanulmányozás dacára sem sikerült, s egyhamar nem is fog sikerülni, mert a természet örök hatalmával véges és gyarló emberi erőnk sikerrel csak ritka téren birkózhatik meg.

Némely szaktekintélyek azt állítják, hogy a hosszú élet főképen és leginkább az emberi okosságától függ; hogy egy oly ember, kiről rendes körülmények közt alig tehetők fel, hogy 70-ik vagy 80-ik évét elér, okkal-móddal száz évnél is tovább élhet. Kétségtelen, hogy az okosan és óvatosan élés igen sokat tehet arra, hogy napjaink minél hosszabbra terjedjenek, ámde a fejlődés, az érettség s a felbomlás törvényei sokkal szigorubbán meg vannak állapítva — s így van ez már ki tudja hány ezer év óta, — hogysem olyasmire még csak gondolhatnánk is, hogy saját akaratunkból, azaz teljesen tőlünk, életrendünköt vagy életmódunköt függő eszközök segítségével életünket a szokottnál jóval hosszabb tartamává tchessük.

Az életstatistika terén működő tudósok, mint Lord Bacon, Flourens, Hufeland, Buffon és mások, igen érdekes adatokat és fölvilágosításokat nyújthatnak a tárgyról; de munkáik olyanok, mint a keleti regék: annyira össze van szőve és vegyítve azokban a sok megbecsülhetetlen jó tanács a legesztelenebb tévhiedelmekkel és babonáságokkal. Lord Bacon azt hiszi, hogy a régiek ismerték az életmeghosszabbításnak bizonyos nemét vagy módját, mely elveszett ugyan, de éppen azért meg megtalálható. Egy írő az „Encyclopaedia Britannica”-ban azt állítja, hogy az özönvíz előttek azáltal szereztek vissza meggyengült vagy elvesztett életerőiket, hogy alkalmilag az „Élet tájáról” ettek, mint Homér istenei az ambroziából. Buffon meg úgy véli, hogy ama korábbi korszakokban földünk sem oly tömör, sem oly szilárd nem volt, mint most, s a nehézkedés törvénye csak részben működött még akkor; ennél fogva nem volt az ember alakjának kifejődése és növekedése a mostani korlátok közé szorítva, s minthogy ennek következtében az érett kor későbben következett be, mi sem természetesebb, mint hogy a felbomlás (halál) is jóval későbbre maradt; más szavakkal: minthogy az ember hosszabb ideig nőtt és fejlődött, jóval tovább is kellett élnie. Ama

szép időkre vonatkozik a Genesis VI-ik könyvének 4-ik verse:

„Abban az időben óriások laktak a földön.”

Voltak olyanok is, a kik a „Világnak három nagy korszakáról” írtak. Az első, mikor a világ egyetlen férfitől és nőtől népesedett be, a teremtetől az özönvízig tartott; ekkor az emberek 900 évig, sőt tovább is éltek. Már a második korszakban, mely az özönvíztől Abraham idejéig tartott, az emberi élet tartama jelentékenyen megrövidült, s úgy látszik, hogy az egész korszak alatt Sem volt a legidősebb ember, ki 600 évig élt. A harmadik korszak Abraham halálával kezdődött, s azoltár-iró (Dávid király) idejéig terjedett. Ez idő alatt az emberi élet tartama 110 és 180 év között változott. De mind a mellett is, hogy az említett korszakok letele óta általános szabályul a XIX-ik zoltár ide vonatkozó verse lön elfogadva, néhány száz évvel később akadtak könnyen hívő emberek, kik készpénzül fogadták el azt az állítást, hogy a keresztény korszak későbbi századaiban voltak férfiak és nők, kik háromszáz évnél is tovább éltek. A többek közt egy portugál írő elég merész volt azt állítani, hogy egy Numas-de-Cugna nevű bengáliai születésű ember, ki 1566-ban halt meg, háromszázhetven évre terjedő hihetetlen magas életkort ért volna el!

Számtalan kísérletet tettek a legrégibb kortól kezdve napjainkig oly elméletek föllállítására, melyek az emberi élet tartamának meghosszabbítását tették volna lehetővé. Néhány ily elmélet tisztán csak az égalji viszonyok befolyására volt alapítva; mások meg oly életrendet igyekeztek kiszabni, mely az embert, ha tovább nem is, de száz évig okvetlenül életben tartaná — ha tartaná. Flourens azt állítja, hogy az emberi élet ideje a növekedés tartamának éppen ötszöröse. A növekvés tartama rendszeren ott végződik, a hol már a csontok teljesen kifejődtek, s az illető izmok és idegek kellőleg összekötődtek azokat. Már most ha 20 évet veszünk föl e korszak tartamára, Flourens szerint az emberi élet idejének — rendszer körülmények között — száz évre kellene terjednie. A tapasztalás azt mutatja, hogy ha valaki életének fele részét folyamatos tevékenységben, sőt fáradsalmak közt éli át, ez sokat tehet életének a szokottnál hosszabbra nyújtására; de szükséges, hogy életének utolsó fele békében és nyugalomban teljen le. Cornaro, egy száz évet élt olasz nemes, ki 1566-ban halt meg, azt állította, hogy az ember 50 éves korával éri el életének fele részét. Cornaro az életstatistika terén hírneves írő vala és „Az ember születése és halála” című munkájában, a hosszú élet többi okai között az „isteni józanságot” dicsőíti lelkesült szavakkal.

Egyébiránt e téren alig van figyelemre-méltóbb tekintély, mint Abernethy. Ő ezeket mondja: „A táplálkozásnál inkább a mennyiség, mint a minőség tekintetében szükséges megkülönböztetnünk magunkat; esöndesen és lassan együnk s csak kevés vegetatív igyunk; legelőször a legjobban élős ételből kell innunk és csupán egyféle húst. Az életrendre, levegőre, testgyakorlásra és lelki nyugalomra fordított figyelem, és nem az orvosszerke, tartják fenn sokáig egészségünket és nyújtják meg életünket.”

Különbözik maguk a szokatlanul magas kort ért emberek azt bizonyítják, hogy az aggkor életrendje bizonyos mértékig kénytelen visszatérni az élet korai szakának életrendjéhez, a mennyiben mind az öreg embereknek, mind a gyermekeknek olyan táplálék a legjobb, mely legkönnyebben emészthető, mint például a leves és más gyöngébb ételek. Magas koru emberek csak ritkán esznek marha- vagy disznóhúst, vaját vagy sajtot, s nagyon kevés kávé vagy teát fogyasztanak el. Inkább a spárgát, burgonyát, ürüt, csirkét és halat ajánlják. John Wilson, ki 116 évig élt, 40 éven át csak sült répvál táplálkozott. Fontenelle, a híres francia tudós, ki 1757-ben halt meg 100 éves korában, minden tavasszal, mikor veszéles láza előállott, azt szokta mondani: „Csak addig vihessen, míg a földi eprelt érne kezdenek, bizonyosan meg fogok gyógyulni.” A bort és sört nagyon ajánlják, mert az életörök, kivált magasabb korban, mesterséges igzatást igényelnek. Azonban sokszor megtörténik, hogy az öreg, sajátos eszme-járásuknál fogva, nem ritkán a legkülönösebb okoknak tulajdonítják hosszú életüket: olyan okoknak, melyek az élet meghosszabbítására befolyást nem gyakorolhatnak, sőt annak inkább

ellenére volnának — legalább tapasztalás szerint. Péld. egy igen öreg ember tökéletesen meg volt gyógydve a felől, hogy aggkorát a frissen tojt tyuktojásnak köszönhette, mint a melylyel több éven át naponta táplálkozott; egy másik meg czukorral jó vastagon behintett vajás kenyérrel élt; mások meg citromhéjat, sáfrányt vagy ópiumot rágtak; ismét mások azzal riasztották el maguktól a betegségeket és a halált, hogy mindennap teleszívták magukat dohánnyal s egyéb kábító szerekkel. Még Lord Bacon is nagyon magasztalá az „aranyárga olajjal” való kengetés nagyszerű érdemeit, mely szerinte „olyan csudás orvosszer, a mely az ember egészségét leginkább megtartja.” Mindenek fölött pedig a mézet tartották igen sokan oly „életnedvnek”, a mely sokkal többet ér, mint az a mesés „megifjító és megszépítő forrás”, melyet Ponce de Leon lovag oly sokáig keresett — hiába. Sok magas kort ért bölcsész, köztök Demosthenes, Pythagoras és Plinius, napjaink meghosszabbodását annak tulajdonították, hogy kivül olajat, belöl mézet használtak, vagyis, hogy mézrel éltek és olajjal kenték magukat. Az újabb időkbel két olyan egyént emlegetnek, kik közül az egyik 108, a másik 116 évig élt s kik életü felén át reggelenként csak egy kevés mézrel édesített teát vettek magukhoz.

De hol és minő helyen lakják az ember, hogy száz vagy több évig élhessen? Minő vagy mely vidékeket avagy tájakat tekinthetünk legkedvezőbbeknek a hosszú életkor elérhetésére? E kérdésre határozottan felelni lehetetlenség. E titkot csakis a számadokok át vezetett kimerítő és pontos statisztikai följegyzések tudnák földeríteni. Jelentek is meg többször ilyen táblázatos kimutatások, de azoknak a tárgyra vonatkozó adatait nem lehetett kétségbe vonhatatlanul igazolni és bebizonyítani. Lord Bacon „Az élet és halál története” című munkájában Plinius irataiból a következő érdekes statisztikai adatokat idézi: „Urunknak 75-ik éve nagyon emlékezetes; ugyanis ebben az évben Vespasianus császár népszámlálást rendelt el, a melyből kitűnt, hogy Italiának az Appenninek és a Pó között eső részében ötvennégy 100 éves, ötvenhét 110 éves, két 120 éves, négy 130 éves, négy 135 éves és három 140 éves embert találtak.” De nem csupán a szelid égalju Olaszországban, hanem a zord egü Norvégiában is elég sok példáját találjuk a szokatlanul hosszúra nyult életnek. Azok, kik a skandináv fölszigeten, azaz Svédországban és Norvégiában utaztak, nem győzik eléggé magasztalni az ottani lakosok nagy mértékletességét, szorgalmát és erkölcsös-ségét; táplálékuk többnyire tejből, sajtból, száritott vagy beszótt halból s lepény-alakban süttött zabkenyérből áll; húst csak ritkán esznek. Mikor 1763-ban Aggerhuus norvégiai város lakóit megszámlálták, kitűnt, hogy 150 pár 80 éves korán túl házasodott össze és így nagy részök 100 vagy több éves volt; 70 pár 90 éves kora után lépett házasságra, s ennél fogva életkorukat körülbelöl 110 évre tehetjük, 12 pár kelt össze 100—105 éves korában, s végre volt egy pár, mely 110 éves korában kelt össze s így az illető házasságok bizonyosan lehettek 130 évesek.

Majdnem általánosnak mondható az a vélemény vagy hiedelem, hogy a magas életkor inkább terjedelmes, nyilt tájakon érhető el, hol a nap meleg sugarai bőven és korlátlanul ömölhetnek alá, nem úgy mint a szűk utcajú és romlott levegőjű városokban. S mégis lássuk a következő eseteket: Burke Mari Londonnak legszegényebb városrészében 106 évig, Brestow Anna pedig Culbeckben, Angolország északi részében 102 évig élt s mindketten 1789-beu haltak meg. Hova kell nagyobb ellentét, ha elgondoljuk, hogy mindketten szokatlanul magas kort értek el, holott az egyik London legpiszkosabb és legerősétebb zugában, mondhatni kol-dus-szegényességben élt, míg a másik zavarlatlan jöllétek örvendett s a cumbe rántól tavak ritka egészséges vidéken lakott? E példa is azt bizonyítja, miszerint az egészség vagy betegség törvényeit lehetetlenség oly biztosan megállapítani, hogy a különböző helyeken, városban, vidéken vagy falun lakásból az emberek röviddebb vagy hosszabb életére következtetessünk.

Mondják, hogy a nedves légkör egészségesebb volna mint a száraz, és hogy az oly vidék a legjobb, mely kavicsos vagy sziklás mederben csörtető kisebb folyócska mellékén terül el.





HIRDETÉSEK.

KARÁCSONYI és UJÉVI AJÁNDÉKOK
legnagyobb választékban legolcsóbb ár mellett kapható:
KANITZ C.
papír- és díszműáru kereskedésében Budapest dorotyia-utca 12-ik szám alatt.

Megnyitási jelentés.
Bátorodom a t. közönség, valamint ismerőseim s barátaimmal tisztelettelje: en tudatni, miszerint kedden, f. hó 9-én
a Wurm-utca és József-tér sarkán
Ohm C. O. ur varrógép-raktára mellett
gyermek-készruha-üzletet
nyitottam. A legelső bevételi források következtében azon kellemes helyzetben vagyok miszerint a legolcsóbb árakat szabhatom; s az egyszeri látogatás mindenkit meggyőzhet arról, hogy a mi az eleganciát és izlést illeti, semmiféle versenytől sem tartotok.
Teljes tisztelettel
Strasser Zsófia.

Mössmer József
a menyasszonyhoz
címzett 1478-80
rumburgi vászon-raktára
Budapest, koronaherezeg-(uri-) utczában 10. szám, a zsidó-utca sarkán,
ajánlja kitűnő vála-ztékú vászon és fehérnemű-raktárát, valamint épen most hozott párisi fehérneműket és eszpe-ndjónságokat a legole-obb szabott árakon.
Arjegyzékek és minták kívánatra megküldetnek.

Különös figyelemre méltó!
A hírneves dr. FORTI-féle SEB-TAPASZ,
mely rendkívül győzgerje, elválasztó, érlelő s fájdalom-
csillapító hatása által leggyorsabb, legbiztosabb
s gyökerees gyógyulást eszközöl különem bajokban.
Egy csomag ára 50 kr, nagyobb csomagé 1 frt hasz-
nálati utasítással együtt; postán küldve 20 kral több.
Központi küldeményező raktár Pesten:
TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszerész urad,
király-utca 7. sz.
Ezen titkós hatáson sem eléggé ajánlható gyógyszernek kéne
Forti László. Lakása: Budán, ráczváros, fő-utca 590.
Vidéki raktárak az ismeri gyógyszerészi árakon.

TAMÁSSY ADOLF,
Budapest, váci-utca és zsidó-utca sarkán,
ajánlja bevásárlás tekintetéből a nagyérdemű t. cz. közönség figyelmébe
gyarmat, csemege, tea- és rum-raktárának
Bécsi fontonként LEGUJABB ÁRJEGYZÉKÉT. Bécsi fontonként
Cukor legfinomabb . . . frt -27 Kávé Cuba, Moecca és Jáva pörkölte
Kávé Cuba . . . 1.02 legfinomabb . . . frt 1.10
" finom . . . 1.- Rizs legfinomabb tábla . . . -18
" Havanna Eleonora legf. . . 1.02 " finom Fiorett . . . -16
" Holofernes . . . 1.02 " közep . . . -70
" Jamaika legfinom . . . 1.02 " Mandola avolai válogatott . . . -60
" Nelghery . . . 1.- " közep . . . -36
" finom . . . -96 " Mazsola tisztított . . . -66
" közep . . . -92 " Axl olaj legfinomabb nizzai . . . -64
" Moecca legfinom. arabiai . . . 1.02 " finom tullanl . . . -22
" Jáva " Arany . . . 1.05 Szappan kitűnő házi Kern . . . -22
" Blanc . . . 1.- " Apollo . . . -20
Különös figyelmet kérek fordítani elküldött és nagy választás-
tásban előállított tea- és rum-raktáromra.
Az árak kívánatra a legválogab városrészeibe is bázhoz szállíthatnak.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Benedek Gábor
Budapest, hatvani- és magyar-utca sarkán,
az újvilág-utczával szemben.
Ajánlja dusan felszerelt ékezer-raktárát, melyben bel-
és külföldi gyártmányú arany, és ezüst-ékszerek drága ká-
vek, nemkülönben nagy választékban valódi avajézi árak
- két évi jótállással, - elvégre a bekövetkező
karácsonyi és ujévi ünnepekre alkalmas ajándékok
a legjutányosabb árak mellett kaphatók.
Minden 0 forintig terjedő bevásárlás után egy, 600
nyereményből álló, 10,000 forint értékű meghaladó nagy
ezüstsorsajátékbeli igérvény nyel kedvezem, mely esz leg
egy 2000 ftnyi főnyereménynyel jár. 1525
Arjegyzékek kívánatra bérmentve.

Vidéki rendelmények legnagyobb
gondal eszközöltetnek.
MARTON ALAJOS
KARÁCSONYI KEDVES MEGLEPETESEKÜL
GAZDAG VÁLASZTERÜ
DÍSZMŰ TÁRGYAIT
Legújabb
bronce-, fém- és fa-
díszmű cikkek.
Különlegesen
Párisi salo-
n-
kisebb dísz-butorokban
Francia művirágok
asztalok és vidék
díszelőltetve
Ujdivatú párisi
ékszerek.
Raktár Budapest váci-utca 17.
a nemzeti szállodával szemközt.

Pesti érmek, ásványok és régiségek irodája
Dorotyia-utca 14. a régi Lloyd-épületben
ajánlja gazdag választékát antik- és középkori minden országbeli penzek- és érmekből;
továbbá gazdag raktárát ritka ásványok- és lepkekből, egyenkint és egész gyűjteményekben
mint karácsonyi és ujévi ajándékokra
alkalmas tárgyakat. Szépen rendezett ásvány-gyűjtemények 3 frtól 25 frtig, folyvást készletben.
Állat ívességem minden színben és nagyságban. - Ugyanott érmek, régi penzek, ásványok,
régiségek egyenkint és egész gyűjteményekben a legmagas b. árakon megvetetnek. 1445

Elegans és kényelmesen berendezett szobák.
T. cz. vendégeimet, valamint az utazók- és k.
kirándulókat ezennel van szerencsem egész
ujjonnan helyreállított és csak most ismét
ujjlagosan megnyitott, legjobb be-
rendezés után reméllem, miszerint
saját magam által vezetett pontos
kiszolgálás s mérsékelt árak nagyra be-
csült jóakarataikat részemre biztosítani fogják.
Magamat szíves jóakarataikba ajánlvá maradtam teljes
tisztelettel
Kammer Ernő.
Éttermek, kávéház a leghíresebb lapokkal.

Mint igen alkalmas
karácsonyi és ujévi ajándékok
ajánlatnak
Calderoni és társától
látzer-részek, Budapest, váci-utczában
Stereoscop-készületek
12 képpel 2 frtól 10 frtig. - Forgatható ste-
reoscop-készületek 25, 50 és 100 képre 25 frtól
100 frtig. - Varázslámpák 12 képpel 3 frt 50
król 10 frtig. - Görécsk 6 frtól 50 frtig.
Színházi látécsk 1511
5 frtól, 20 frtig. - Tábori-látécsk 15 frtól 50 frtig. - Rajzeszközök 2 frt 50 król 30
frtig. - Légnyomó, hőmérők - Szemüvegek, csipetők, lorgnettek stb. Továbbá
ajánlatnak a Természettani mű- és tanszer raktárunk által a Miatyánk-utczában,
a Deák-Ferenc-utca sarkházában:
Föld- és éggömbök 60 król 500 frtig. - Természet és vegytani készületek. -
Göz- és villámgepek. - Locomotivok. - Fröbel-féle játékok. - Ásvány-, bogár-, lepke
és kagyló-gyűjtemények. - Kitömött állatok stb. stb.
Írásbeli megbízások legpontosabban eszközöltetnek.
Arjegyzékek bérmentve küldetnek.

Karácsonyi és ujévi ajándékokra
ajánlunk legújabb ruha-szöveteket, cheviot, gyapo', diagonal-holgyposztó, terno, és számos más divat-kelmékből.
Kész ruhákban
izlés és ár tekintetében rendkívül nyújtunk, ép úgy ruhák és felső ruhákban, mint szintén ujjasok, bundák, ott-
honkák és kabátokból férfi-facon szerint párisi és berlini minták után készítve. Tisztelettel
izlés és ár tekintetében rendkívül nyújtunk, ép úgy ruhák és felső ruhákban, mint szintén ujjasok, bundák, ott-
honkák és kabátokból férfi-facon szerint párisi és berlini minták után készítve. Tisztelettel
a "bécsi világiállításhoz"; hatvani-utca, régi posta-épület 2. sz.
Tudomdai a m. t. hölgyülégnak, hogy mi legszebb ruha-szöveteket a 22, 25, 30 krjával raktárunkban tartjuk.

Igen alkalmas karácsonyi ajándékok hölgyek részére!!!
Köszönt mellények sima szín-
ben 1 drb 2.30, 2.70, 3.50 4.
Berlini k. endő fejkötők eszokrok-
kal gyönyörűen díszítve fe-
herben feketében vagy szí-
nesben 1 drb bélelés nélkül
1.60, 2.25, 3. bélelés 1 drb
2.50, 3.35, 4. 5.
Meleg szoknyák k.éve 1 drb 3.
3.20 4. 5. 6.
Posztó cipők 1 pár 1.40, 1.60.
Meleg harisnyák 1 pár 60. 80.
Kötött lélekmelegítő 1 drb 80.
1. 1.40, 1.80
Posztó keztük 1 pár 60. 80. 1.
Kötött camaschnik 1 pár 1. 1.30.
Ugyanezen cikkekét gyerme-
kek és leánykák részére tar-
tom
Igen alkalmas karácsonyi
ajándékok urak számára
legnagyobb választékban legol-
csóbb árak mellett
Unger F. V. fia, Deák-utca 5.
(Fennáll 1835 óta.)
Teljes tartalmú árknycskek levélbeli kérelemre ingyen!!!

Két szép bolti helyiség,
melyet egyeíteni is lehet, és két szép szoba a télemleten üz-
letre igen alkalmas, a Haas-palotában jövő év május 1-re
bénben adandó; értekezhetni
Haas Fülöp és fiai
raktárában.

Urak és hölgyeknek!
Legújabb és legfinomabb párisi gummi-
tárgyakat és gummi-áru-különlegességeket szilárd árakon
szállít John Zieger Graczbán.
Részletes árjegyzékek ingyen. 1506

A Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (IV. ker.
egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál
kapható:

A RÓMAI JOG
PANDEKTÁINA
TANKÖNYVE.
Dr. BOZÓKY ALAJOS,
tir. jogakadémiai ny. r. tanár s a nagyváradi bírói államvizá-
gálati bizottmány tagja által.
Ára füzve 4 forint 50 krajczár.

KÉZIKÖNYV
KIR. KÖZJEGYZŐK
számára.
Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire
irománpéldákkal ellátva.
Írták
Dr. DÁRDAI SÁNDOR és ZLINSZKY IMRE
a „Jogtudományi Közlöny” szerkesztője, a pesti királyi ügy-
bírója.
II. kötet.
Ára füzve 1 forint 20 krajczár.
E második kötet a gyakorlati utmutatásokat, segéd-
eszközöket, mint a díjazabályzatot, bélyegforgóvényt, stb és
egy kimerítő irománpéldák gyűjteményét tartalmazza.
Az első kötetnek ára szinté 1 frt 20 kr.

Magyar
Koszosorok Albuma.
Írói élet- és jellemrajzok.
Írta
Zilahy Károly.
Második jutányos kiadás.
(Melátnyokkal és 14 színezetlennel.)

Észak-német és francia
nevelőnőket
tudományos és zenei képzett-
séggel, valamint urasági cse-
lésség-t közzét BRESÁNYI
KÁROLY, belvárosi elhelyező
irodaja, Budapest, zsidó-utca.

Hölgy-
ruhakelmék
és gyönyörű
SELYEMÁRUK
legolcsóbb forrás!
HAMBURGER ADOLF
női divatáru-üzlet
Budapest
koronaherezeg-utca 8.
Minták
kiválasztása

Coca-készítmények
évek során at bebizony-
nyult, gyógyít gyor-
san és sikerrel beteg-
ségekét
a lélekezeti szervek-
nek (I. sz. lapdacs),
az emésztési szervek-
nek (II. sz. lap-
dacs és bor),
az idegrendszer és
gyöngeségeket (III. sz. lap-
dacs és coca-borsz)
Egy do'oz v. üveg ára 2 ft.

Kimerítő felvilágosítás in-
gyen s bérmentve a „szere-
csen”-hez címzett győgtár
által Mainzban. Raktárak Pesten:
Török J., gyógyszer., foraktár
Magyarországra nézve. Temes-
váron: Pecher J., gyógyszer.
Prágában: Fürst József, gyógy-
szer. Bécsben: Haubner Ede an-
gyal-gyógytár, Hof 6, foraktár
Ausztáriára nézve. 447

Nevelőnőket,
északnémet- és francia-
nőket ajánl, jótállás mel-
lett a teljes képességéért,
Venetianer N.
Budapest, kerepesi-út 15. sz.

EPILEPSIE
(méhezkör) levél után gyó-
gyították dr. KILLISCH,
kölönleges orvos által Neu-
stadtban, Drezda m.lett (Sász-
országban). Már 6000-nél
többben sikerrel gyógyka-
szították.

Helyiségváltoztatás.
E. évi november 1-151
kedvére, dusan felszerelt
zongora-terem
Budapest,
nádor-utca 6-ik szám a.,
a Tigris-szálloda mellett, létezik.
Heekenaszt Gusztáv.

Német és magyarban okleveles
nevelőnök,
nyelvekben és zongorán
kötűnő képzettséggel,
francia Bonneok és ne-
velők ajánlatnak KOHN S.
jöhírő közvetítő-ín ézet-
által, dob-utca 1-50 szám
Budapest. 1444

Izlés és takarékoság!
A legdiszesebb divatlap
BUDAPESTI BAZÁR
megjelen a Franklin-Társulat kiadásában.
Divatrészében a „BUDAPESTI BAZÁR” ad minden szá-
mában mindenemű, a divat és női munka körébe eső illusztrációkat, szakértő
magyarzatokkal és divattudósítással. Felváltva egyik számban nagy szabásúve-
g, másikkban eredeti természetes szabásmintákat papírból kivágyva. Gyönyörűen szí-
nezett divatképet - több alkalakkal - mindeu számban. Minden, a divat, nőimunka
és háztartás körébe vágó cikkek végett megrendelési közbenjárás eszközöl a
szerkesztőség, hová a megrendelési levelek utasítandók (Budapest szerviták háza
III. emelet). Kévdés előzetőnőink a lapunkban foglalt számtalan öltönymin-
tákról szintén a szerkesztőséghez intézett megkeresésre: teljesen kivágtott szá-
básminták kaphatnak.
Szépirodalmi részében a „BUDAPESTI BAZÁR” min-
den számban ad eredeti és fordított beszéleteket, költeményeket ismert nevű írók
tollából. Érdekes mulattató és tanulságos tárcacikkeket; a fővárosi élet szemlé-
jét, sat. A lap borítékján hírszékényben minden érdekesebb mozaunat a társas-
élet irodalom és művészet köréből. T. olvasónőinknek tért nyitunk hasznos és tré-
fás kérdésekre és feleletekre. A „Kis gazdasszony” rovat megfelel címének. Szer-
kesztői levelezés, a divat körébe vágó hirdetések sat.
Király János, Komócsy József,
felelős szerkesztő. főmunkatára.
Előfizetési ára:
Félévre . . . . . 5 frt.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Az előfizetési pénzek a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatalához küldendők
(„Franklin-Társulat.” Budapest, egyetem-utca 4. szám.)
Vidéki előfizetéseket legpontosabban postautalványnyal eszközölhetők.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám)
megjelent és minden könyvárusnál kapható:

A magyar királyság
KATONAI FÖLDIRATA.
Földrajzi kézikönyv
a m. kir. honvédelmi miniszter 1875. ápril 9-én 6454
számi rende-
letével ideiglenes tankönyvvül elfogadva.
Összeállította
UJHEGYI BÉLA,
m. kir. honvéd-főhadnagy és tanár a m. kir. honvédségi Ludovika-kadémiában.
Ára füzve 1 frt 20 kr.

KERESKEDELMI
IRÁLYTAN ÉS LEVELEZŐ.
Egyekötte
kereskedelmi és magán-ügyiratokkal.
Gyakorlati kézikönyv
kereskedők, gyárosok, pénz- és iparcállati tisztviselők és más iparizók
használatára.
Írta
HANZÉLY FERENCZ.
A „pesti kereskedő ifjak társulata” által jutalmazott pályamű.
Második kiadás.
Ára füzve 2 forint o. 4.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

### LIDÉRCZ-NAPTÁR

1876. szököévre. Kalandok, bűnesetek, tündérrégek, csodástündemének stb. gyűjteménye. Számos képpel. Tizenötödik évfolyam. — Ára 60 kr.

### HONVÉD-NAPTÁR

1876-ik szököévre. (Együttal katonai naptár.) A magyar nép számára szerkeszti ÁLDOR IMRE. Számos képpel, és egy nagy czimképpel. Kilenczedik évfolyam. — Ára 60 kr.

### Szabadelpárti Naptár

1876-ik szököévre. Szerkeszti Deák Kálmán. Képekkel. Első évfolyam. — Ára 50 krajczár.

### KOSSUTH-NAPTÁR

1876-ik szököévre. Szerkeszti HONFI TIHAMÉR. Számos képpel. Hatodik évfolyam. — Ára 40 kr.

### NEVESSÜNK!

Uj humorisztikus naptár. Képekkel illus ztálva. Hetedik évfolyam. — Ára 40 kr.

### A „NÉP ZÁSZLÓJA” NAPTÁRA

1876-ik szököévre. A magyar nép számára szerkeszti ÁLDOR IMRE. Képekkel. Nyolczadik évfolyam. — Ára 40 kr.

### Uj fali naptár

1876-ik évre. Egy egész nagy iv, ára 20 kr.

### A Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

### Nélkülözhetlen Ismeretek Könyve

leányok számára.

Irta Schatter Gyula.

Az 5-dik német kiadás után fordította s a hazai viszonyokhoz alkalmazottan átdolgozta

Dr. TOLDY LÁSZLÓ.

Ezen, irodalmunkban mindenestre hézagpótló, mert páratlan mű, 4 kötetből áll. (I. kötet. Földrajz, 247 lap. — II. kötet. Világtörténelem és hitregetan, 269 lap. — III. kötet. Természettudományok (Természetrész, Embertan, Természettan), 275 lap. — IV. kötet. Számtan. Magyar nyelvtan. Magyar irodalomtörténet (a külföld irodalom-történetével) és Műtörténelem, 312 lap.)

Ajánljuk e munkát a növendő-inézetek, nőiskolák és különösen minden családnak. A tartalom bősége mutatja, miszerint a legfontosabb és nélkülözhetetlen tudományok, melyek ismerete nélkül egy nő sem mondható műveltnak, e munkában be foglaltatnak. Ezen mű a német nyelvben 5 kiadást ért, a magyar kiadás pedig mindenütt tekintettel a hazai viszonyokra van kidolgozva, és, szakértők ítélete szerint igen jól. Oly mű ez, mely felnöttebb, s az iskolából kikerült leányoknak is nagy szolgálatot teend, s azért ajánljuk azt mindenkinek figyelmébe, kinek a nevelés és tanítás szívén fekszik. — Daczára a mű nagy kiterjedésének (69 8-adrétű iv több térképpel és számos rajzokkal) ára csak 4 frtra van téve, s egyes kötetei is kaphatók 1 frt-ával. A négy kötet egy csinos vászonkötésben 5 frt.

### Vallás-erkölcsi

és társadalmi élet 1848 óta Magyarországon.

(A magyarországi protestans egyet által 300 forinttal jutalmazott pályamunka.)

Irta SZEREMLEI SÁMUEL.

(8-rét, 116 lap.) — Ára füzve 1 forint.

### REGÉK.

Irta WOHL STEPHANIE.

Második bővített kiadás.

Hat fametszettel.

Képes borítékba keményen kötve, ára 2 forint.

Diszkrétben ára 3 forint

### A LEGUJABB HÁZI TITKÁR.

Első rész: MAGYAR LEVELEZŐ. Második rész: MAGYAR ÖNÜGYVÉD

Elméleti és gyakorlati vezérkönyv

közéletben előforduló mindennemű levelek

helyes szerkesztésére.

Számos utbaigazító példakkal ellátva s a posta- és táviradi szabályokkal és díjszabásokkal, ugy más közhasznú czikkkel megtöltve.

Szerkesztette TÓTH LAJOS,

Nyolczadik, újabb átdolgozott s a legújabb hazai törvényekhez s rendeletekhez alkalmazott kiadás.

(Nagy 8-adrét, 412 lap.) — Ára füzve 2 frt 60 kr.

Második rész:

elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató

leginkább előforduló jogügyletek elintézésére;

az államfő, az államkormány, s a közigazgatási és a bírói hatóságoknál ügyelők nélkül benyújtható mindennemű folyamódványok, kérvények, panaszok, felelőbeszélés, valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-okiratok és beadványok fogalmazására és szerkesztésére vonatkozólag több száraz menő

magyar és német szövegi irománpéldával ellátva.

Minden osztálybeli honpolgárok használatára

Irta TÓTH LAJOS,

hármas- és váltógyűjtemény, Postapostya volt tisztifüggvény.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legújabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás.

(Nagy 8-adrét, 504 lap.) — Ára 2 frt 40 kr.

### A „Franklin-Társulat“

magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, VI. egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

### Falusi gazda naptára

1876-ik szököévre.

A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára. Entz Ferencz, Galgóczy Károly, Grubicz Gyula, Kenessey Kálmán, Lávay Jenő, Lukácsy Sándor, Nyáry Gyula báró, Nyáry Ferencz, Rodiczky Jenő, Tormay Béla, s többek közreműködésével.

Szerkeszti Máday Izidor,

a földmívelés, ipar és ker. ügyi miniszteriumban titkár.

XII. évfolyam. — Ára 80 kr.

TARTALMA: — Naptár. — Bélyegekről. — Galgóczy Károly. Közlegelők használata. — Máday Izidor. Jólétre hogyan tehetünk szert? — Dr. Rodiczky Jenő. A magyar gazda legelőcsinált takarmánynövénye. — Kenessey Kálmán. A fűzművelésről. — Tormay Béla. Valami a sertésről. A sertésfajok és azok külleme (képekkel). — Lukácsy Sándor. A falusi gazda szegényének sorsa. — Tormay Béla. Tenyészcikló. — Veres és poréhgyma (képekkel). — Entz Ferencz. Mikip tehetünk csekély tőkével nagy kamatokra szert? — Lávay Jenő. Ültessünk gyümölcsfákat. — Dr. Nyáry Ferencz. A borok iskolázásáról. — A veres (czékla-) répa (képekkel). — Báró Nyáry Gyula. A bökölölaj és méhszúrás. — Grubicz Gyula. Baromfi-tenyésztés (képekkel). — Egy szó a vidéki biztosítások fontosságáról. — A compost- vagy keveréktrágya s annak készítéséről. — A makranczos lovak megpatkolása. — A hónapos-retek. — A hamu mint trágyaszert. — A jubuszlag vagy vadszőlő. — Lávay Jenő. A szőlő-metszésről. — A boriszant veszedelme. — Havi teendők emlékeztetője. — Országos vásárok.

### NEMZETI NAGY KÉPES NAPTÁR

1876-ik szököévre.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal; számos képpel.

Szerkeszti ÁLDOR IMRE.

Nyolczadik évfolyam. — Ára füzve 1 forint.

TARTALMA: A felsőges uralkodó ház. Csillagászati és kortani jellegzése az 1876-ik szököévről. Katholikus, protestans, görög-orosz és izraelita naptár-rész jegyzékkel. Bélyegilletékek. Irodalmi rész: Az új korszak (öt arcképpel). A ki meghalt mégis él, beszélt Eötvös Károlytól. A legelső magyar ember a király (a czimképhez). Tiszaparti fűzes alkonyatkor (képpel). A főváros emelkedése. Budai harczjáték, költemény Kisfaludy Károlytól (a czimképhez). Két vándor, költemény Petőfőtől (képpel). Prolog a székes-fehérvári színház megnyitására, Jókai Mórtól Prolog az aradi színház megnyitására, Szász Károlytól. Persida. Elbeszélés az orosz udvari életből, Rainer E. után: Milesz Bélától. A jelenkor isteneiről vagy miből lesz az arany-ézüst (nyolcz képpel). A párisi nagy opera (négy képpel). A Wagner-színház Bayreuthban (képpel). Császka György, szepesi püspök (képpel). Pap Gábor szuperintendens (képpel). XII. Alfonzo, az új spanyol király (képpel). V. Ferdinand király (képpel). Kriza János szuperintendens (képpel). Báró Prónay Gábor (képpel). Izsó Miklós (képpel). Lendvay Márton (képpel). Réthi Mihály (képpel). A király útja Délen (képpel). A magyar országgyűlés bezárása. Az aradi színház megnyitása. A székes-fehérvári színház megnyitása. Petőfi-ünnepély Asszoldon. Philoxera vatraxit (képpel). Vegyesek. Tiszti czimtar: A magyar birodalom királyja és családja. Magy. kir. minisztertanács. Magy. kir. miniszterelnökség. Belügyminiszterium. Pénzügyminiszterium. Vallás- és közoktatásügyi miniszterium. Földmívelés-, ipar és kereskedelmi miniszterium. Közmunka- és közlekedési miniszterium. Igazságügy-miniszterium. Honvédelmi miniszterium. Honvéd-főparancsnokság. Őfelsége személye körüli miniszter Horvát-, Szlavon-, Dalmát miniszterium. Állami főszámvéveség. A magyarországi kath. érsekek és püspökök. Megyei közélet. Királyi törvényszékek és járásbíróóságok. Magy. kir. sajtó-bíróóságok. Magy. kir. kerületi bányabíróóságok. Magyarországi kir. közalapítványi igazgatóságok. Magy. kir. kincstári jogügylek igazgatósága. Földtermentesítési alap-igazgatóságok. Magy. kir. posta-tisztikar. Budapest előjárósága. Magy. tudományos akademia. Kisfaludy-társaság. Irói segélyegylet. Nemzeti színház. Nemzeti muzeum. Magy. kir. földtani intézet. Magy. földhitelintézet. Az 1875-78-ki magyar országgyűlés képviselőházának tagjai. — Országos vásárok a magy. sz. korona birtokain. Selyem-vásárok. Kamatszámítás új pénzben. Cselédbért, árendát mutató tábla. Hirdetések.

### Borászati Naptár.

1876-ik szököévre.

Szerkeszti Dr. Nyáry Ferencz.

Harmadik évfolyam. — Ára 80 kr.

TARTALMA: Naptár. — Bélyegekről. — Európai mértérendszer. — Európai pénzemek. — Európai államok börtenei. — Magyarország borkivitele és behozatalának kimutatása. — Külföldi nevezetesebb piacokra küldött borkért árutudó vándorj és vitélber kimutatása. — A kezshelyi vinceszell- és kertész-iskola. — Bálint bácsi jövődelői és tanácsai. — Természettudományi rész. — Melegség és világosság hatása. — Irodalmi rész. — Erdélyi karikás mivelet. Gábor Józseftől. — Irodalmi rész. — A borok betegségei. — Apróbb közlemények (ábrakkal). — Házitancsok. — Mulattató rész. — Országos vásárok.

### Protestans uj képes naptár

1876-ik szököévre.

Szerkesztette DÚZS SÁNDOR, tanár.

Ára 50 kr.

TARTALMA: — Naptár. — Bélyegekről. — Bonyhay Benj: Ó év estéjére. — Dúzs Sándor. Prot. egyházi krónika a mult évről. — Radvánszky Antal (arcképpel). — Csengery Gusztáv. Caraffa. — Egy vasuti kaland. — Gönczy Pál (arcképpel). — Botlik urf. Zschokke után Dömötör J. — Vázlatok a nagykörsi ref. egyház és iskola multjából. — Elekes Károly (arcképpel). — A takarékosk. — Faluhelyi Gábor. Az assyrok romlása. — Laki Dániel. Az északi sarkvidéki expedíciók. — A soproni tanítóképzede (képpel). Kóródy Sándor. Mózes a Nebón. — Protestans egyházi tiszti névtár. — Tanodai névtár. — Országos vásárok.

### IPAROS-NAPTÁR

az 1876-ik szököévre.

Szerkeszti GELLÉRI MÓR, az „Alföldi Iparlap” szerkesztője.

Számos fametszettel.

Első évfolyam. — Ára füzve 50 krajczár.

Tartalma: Naptári rész. — Bélyegekről. — Az iparszabadság és a hazai iparosok. — Házit. iparunk. — A közkereseti szövetkezetek. — Az iparkiallítások, tekintettel az 1876 évi országos (szegedi) ipar-, termény és állatkiállításra, (a kiállítás bizottmány elnökének arcképpel). — Az iparos házi tanácsadója. — Arcképcsarnok. — Mudrony Soma. — Bakay Nándor. — Streitmann József. — Bede György. — Krémer Ferencz. — Nevezetes hazai gyárak. — A Geschwindt-féle szeszgyár. — A herendi porcellángyár. — Schön F. zsinór és paszománygyára Budapest. — A szegedi gyártelep. — A borsodmiskolci gőzmalom (képekkel). — Csarnok. — Tisztelem a csizmadia-czéhhez. — Páris és a hálaló ipar, a XVIII. században (32 képpel). — A májaztram felesége, (Humoreszk.). — Az iparosok és a fényezés a mult század elején. — Függlék. — Miként kell a húst légmentesen elzárva kereskedésbe hozni. (5 képpel). — Országos vásárok. — Selyem vásárok. — Naptári értesítő 1876. évre.

### KÖZSÉGI JEGYZŐK NAPTÁRA és ÉVKÖNYVE

1876-ik szököévre.

Második évfolyam. — Ára 1 frt.

TARTALMA: — Naptár. — Bélyegekről. — I. közigazgatási rész. — Dr. Fésüs György. A szegényügyi törvényhozás Magyarországon. — A magyarországi városok eredete és fejlődésének első korszaka. — II. Jogismertetési rész. — A kézbesítőkről. — A polgári házasságról. Dr. Dárday Sándor-tól. — A család-tanács és annak jövője hazánkban. Zilinszky Imre-től. — A végrendeletek felvétele. — III. Gazdasági rész. A spárka-növény (nyúlárnyék, vajna) okszéri természetese. A legújabb adatok nyomán írta Keszthelyi Nándor. — Országos vásárok.

### István bácsi naptára

vagyis családok házigazdáknak és gazdasszonyoknak, népnevelőknek, helységi előjáróknak, iparosoknak és földmívelőknek való

képes kalendárium.

1876-ik szököévre.

Alapítá Mayer István, szerkeszti Kóhalmi Klinstein István, tanár.

XXI-ik évi folyam. — Ára 50 kr.

TARTALMA: — Naptár. — Bélyegekről. — I. Az erkölcsi világ. — A párisi „Montmartre-on emelt szent sziv templom (képpel). — Kubik F. Az ember eredetéről. — Varga M. Ha a gyökér szent, az ágak is azok (elbeszélés). — Az örült anya (elbeszélés). — Toman J. Az egyház és hazánk. — II. A házigazdák és gazdasszonyok naptára. — A szőlőművelés egy új módja. — Néhány szó a tojások mesterségese kioltásáról (ábrával). — Hasznos tudnivalók. — III. Népevelők naptára. — Steinberger F. Xaveria. — Öveges László (arcképpel). — Ki neveit és kitanítja a gyermekeket? — IV. Törvénnyel. — Madarász Elemér. Vak Béla (kószorozott ballada). — Nyitra városa. Duaszky után (képpel). — V. István bácsi a hazában és a nagyvilágban. — Vágóúry és Vágóúry (képekkel). — A bukovinai vagy eszék magyarok (képpel). — VI. A természet és ipar világából. — Miként kell a húst légmentesen elzárva kereskedésbe hozni. — A pulyka és lúd tenyésztéséről. — Jégképződés. — VII. Tréfák mezeje. — Országos vásárok.



**MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB!!!  
KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA!  
BUDAPESTEN  
LAFITE és ELSNER  
bécsi-utca 6. sz.**

**Alt esti sérvben szenvedők**

az egyáltalán ártalmatlan hatású sérvkötésben Sturzenegger Gottlieből Herisuban (Svájczban) megjelölt gyógyszernek talán Számos bizonyítvány és köszönő-irat van a használati utasításhoz mellékelve. Kapható tégelyenként 3 frt 20 krajczárjával ép úgy magánál Sturzenegger G.-nél, mint szintén Wels Józsefnél a szerezzen-gyógyszertárban BECSÉBEN, Tuchlauben 27. sz. — Raktárak: F o r m a g y i F. gyógytára a bold szűzhez Pesten; — M i t l b a c h Z s i g m o n d gyógyszerésznél Zágrában; — P e c h e r J. gyógytára a segélyezőszűz Máriához Temesvárott.

**Gyermekek örüljétek!**

**Itt van a Mikulás!**

A közeledő hosszú téli estékre, midőn a kedves kicsinyek oly gyakran unatkoznak és hozzátartozóik nem tudják, mivel rövidítsék meg nekik idejüket, alulírott ajánlja gazdag raktárát gyermekjáték-árúkból. **Fröbel-féle játékokat** 2, 3 éves 12 éves gyermekeknek, ez utóbbiaknak még: babuk, főző-edények, takarékfűzhelyek, butorok, porcellán- és fém-edényeket, és számos hasznos kézi- munkákat. Fiúknak: dobozjátékszereket, állatok, katonák- és házakkal, építőkövek, kocka-játékok, színházak, búvilmpák (laterna magica), valamint szíveszeti készletek, festék-, író- és rajz-szerekények, asztalos-szerszámok, vékonyfűrés-munkák, katonai felszereléseket, egyenként és köpletben, mint: vadász-, pósta-, huszar- és tűzoltó-készleteket, író- és teke asztalokat s gyermekbutorokat.  
Számos látogatásért ad **BRUNNER K.** Budapest, váci-utca 14.  
Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek. Nagybbró vételnél 10% engedmény. 1922

**LUKOVITS JOZSEF**

1849 óta fennálló 1461  
fűszer-, thea-, rum- és bor-kereskedése  
Budapest, az ország-út és cukor-utca sarkán.  
Utánvét mellett küld szét.  
1 font legfinom. cukor ára süveg-...  
1 fin. cuk. süvegcsámra — 27 mal...  
5 legfin. Cuba-kávé 4.80 ugyanaz 1/2 font tartalommal 1.50  
5 mokka arabia kávé 4.80 ugyanaz 1/4 font tartalommal 1.50  
5 ceylon kávé 4.80 1 pint brazíliai rumtart. 1.50  
5 arany jáva kávé 4.80 1 cuba rumtart. 1.60  
5 ered. leg. jamaika r. 2.80 1 valdól jamaika rum 2.10  
5 legfin. rizs — 80 1 font csokoládé 60—80 kr. 2.80  
5 finom rizs — 70 1 thea síttemény 1.50  
5 közönszerű rizs — 60 1 thea vagy Gyermek készcsesült — 40  
1 orosz thea 2—3 ft a suly régi fontban azaz 32 lat értetődik.  
1 fin. melange thea 3—4 ft  
1 pecco virág-thea 5—6 ft  
Ezenkívül ajánlom még mindennemű pezsgó-, asztali- csemegeboraimat, Milly- és Flora-gyertyákat, Liebig-féle húsivonatot, s minden az e szakba vágó árucikkeket.  
Az utolsó pósta vagy vasuti állomás pontos feljegyzése kérietik. Tisztelettel Lukovits József.

**Ditmar R.** Bécsben  
ország. szab. lámpagyártó  
ajánl legnagobb, világhírű örvendő telepéről  
**„lámpákat minden fajtaból“**  
ép úgy petroleum mint olajra. Az árak, a gyártmányok elismert szilárdasága dacára olcsóbbak, mint a bel- és külföldi minden többi gyártmányainál. Raktár minden nagyobb és elismertebb teleiben.  
**Óvás.**  
Mindenes tökéletes lámpaa főnebbi gyárt. jegyzel van ellátva.  
Phönix-üvegek a bejegyzett gyári jelvényvel ellátva, nem pattannak szét, és egészen nyugtóm (Brenner) szerkesztéshez vannak alkalmasak, és azokra különösen felhívom a figyelmet; üvegek ugyanazon névvel — de más jelvényekkel — utának.  
**Ditmar R. Budapest.**  
Raktár a József téren.

**Ca. és kir. szabadalmazott a maga nemében egyetlen hatású patkány- és egér-irtószert. Egy bádogdobos ára 1 frt, 6 doboz ára 3 frt.**  
Ca. és kir. szabadalmazott gyökeresen ható poloska-irtószert, butorok számára. Egy üveg ára 30 kr., 6 üveg 2 frt 55 kr. 1 kis üveg ára 30 kr., 6 üveg 1 frt 55 kr.  
Földművelésügyi hatóság által engedélyezett és ellenőrzött. Földművelésügyi hatóság által ellenőrzött és ellenőrzött. Földművelésügyi hatóság által ellenőrzött és ellenőrzött.  
Festéséni meszelésnél vagy falak mosolásánál a festékbe, mézbe vagy vakolatba keverésre alkalmas. Egy pintes üveg ára 1 frt., 6 pintes üveg 3 frt. 1 pintes üveg elegendes egy közepes, ysaugó szobára.  
Speciálitása, kintüben biztos és gyökeresen ható svábbogár (Himébeu) irtó-por. 1 csomag ára 50 kr., 6 csomag ára 2 frt 55 kr.  
Valódi persa rovar-por, a bolhák, molyok, legyek, hangyák stb. irtására. Egy üveg ára 25 és 40 kr., 1/4 fontos csomagokban 35 kr., 1/2 fontos csomagokban 1 frt., 1 fontos csomagokban 1 frt 90 kr.  
Csalhatalan biztos hatású háhofalkalmozható mérgegmentes legy-irtószert. Ára 1 nagy üvegnek 40 kr., 1 kis üveg 25 kr.  
Mérgegmentes gyógyszer hatású muszkarov-irtószert. Egy üveg ára 1 frt.  
A legjobb rendelmény is úgy az aluljegyzett pesti gyár, mint a szinte aluljegyzett bécsi fokraktár által, egyenlő ár és a megrendelési összeg előre küldése, vagy utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.  
Egy forintot aluli rendelmények nem eszközöltetnek. 815

**Reiss B.** Főraktár:  
ca. és kir. sz. vegykészletmennyi gyára kártevény rovarok kiirtására Budapest, király-utca 46. **Maager W. urnál** Bécs, III. Neumarkt 3.

A legjobb és legolcsóbb szórakozást a közelgő hosszú téli estékre Hartig A. J.  
**kölcsönkönyvtára**  
Budapest, régi posta-utca 14-dik sz. nyujtja.  
Legolcsóbb támasz előtér.  
Ugyanitt nagy választás található, különös szép arany keretű, legújabb olajnyomatú képeknek. 1277

**Dr. Pattison**  
**köszvény-gyapotja**  
enyhíti és gyorsan gyógyítja a  
**köszvényt és csúz**  
minden nemét; ugymint: arcz-, mell-, nyak- és fogfájást, fej- kéz- és térd-köszvényt, tag-szagtatásokat hát- és csipő-fájásokat.  
70 krajczáros egész, és 40 krós fél csomagokban kapható: Török Józsefnél Budapestben (király-utca 7. sz.) Bokon Antal-nál Aradon, Heintzei H.-nál Pozsonyban és Pecher J. E.-nél Temesvárott.

**BUDAPEST**  
**Derra Sándor és társa**  
**vésnökök.**  
Műterem öntöfésztékő bélyegzők (Stampiglie) hivatalos, üzleli, egyházi és községi pecsét-nyomók, domborszerű, egyenruha-gombok, ragaszcsepek készítésére.  
Budapest, bécsi-utca 3.  
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.  
Arjegyzőket kívántra ingyen küldetnek.

**Bámulatos olcsó karácsonyi és ujévi ajándékokat**  
ajánl 1437  
**Grossmann József**  
Budapest, király-utca 27.  
a magyar koronához  
Legújabb női ruhászövetek 25—30% al olcsóbban mint bárhol és pedig:  
Csikós és kockás ruhászövetek 35—40 kr. most csak 25—30 kr.  
Angol lástra és diagonál 40—50 — 30—35  
Gyapja ripsak minden színben 50—70 — 35—55  
7/8 széles flanel sima és kockás 1.50—1.80 1.20—1.30  
1/2 f. fekete terzo 90—1.50 60—1.10  
1/4 női posztó és cheviot 2.00—2.50 1.50—2.00  
Fekete noblesse 1.80—2.50 1.10—1.30  
Csikós mosható selyem 1.30—1.60 90—1.25  
Legnagobb választék **téli kendők és long shawls-okból.**  
Egyszermind ajánlom nagy raktáramat rumburgi, orosz- és cernavaszonból, 30 és 35 rásas gy. és asztalmenüek, chiffon, gyapju- és rips-terítőkből; fehér és szoros gyári árakon vagy helybeli raktárunkból vagy közvetlenül a gyárból szállíthatni.  
Tudakozódásokra mindig a legnagyobb készséggel válasz adatik, ugyszintén árjegyzőket és rajzok is kívántra megküldetnek.

**Dr. Fáykiss**  
**Szepesi kárpát-növény-kivonata.**  
Egy üveg használati utasítással 75 kr.  
**Szepesi kárpát-növény-czukorkák.**  
Egy skatulya használati utasítással 35 kr.  
**Szepesi kárpát-növény-thea.**  
Csomag használati utasítással 25 kr.  
**Mell- és tüdő-belegyeknek!**  
Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtatott és ajánltatott: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (számáruhut), nátha (influenza), szűküllés, légszűkület, oldalszűrés, kifejtett torok-gyulladás, 1866-gyulladás és egyéb gyengítő betegségekben.  
Egy gyógyszer valódi minőségben kaphatók magánál a kizsítőndi Fáykiss József, gyógyszerésznél Temesvárott (Köszvényfű), továbbá BUDAPESTEN: Török József, gyógyszerésznél, király-utca 7.; Thalimayer B. és társa; Kochmeister Frigyes utódlak. — Szekesfehervárott: Diebálla György. — Debreczenben: Dr. Rothszek Emil. — Tamasgy Károly. — Miskolcon: Dr. Csáthy Szabó. — Egerben: Süttyi János. — Szegeden: Barcsay Károly és Varga Antal gyógyszerészek utrakál. — Nagy-Varadon: Jankó Antal.

**Bámulatosan olcsó és mégis jó**  
BUDAPEST, ÚR-UTCA 11. SZ.  
Gazdag választék mindennemű szalon, utcai és városi lábbeliből urak, hölgyek és gyermekek számára, kint és a legújabb modorban, készítés, bámulatos olcsó árak mellett.  
**LANG IGNÁCZ**  
(ezelőtt Bretschneider Zsigmond)  
legjobb nevű lábbeli-raktárában.  
Tájékoztató vidéki megrendeléseknél szolgálok a következő árjegyzékkel:  
1 pár női házi-csipő brunel-, bárony-, bőr- vagy posztóból ft. 1.80—2.50  
1 topánka ft. 3.50—4.50  
1 férfi-topán, fényezett bőr-, posztó- vagy orosz lakkból, ft. 3—5  
1 férfi-házi-csipő, ft. 1.40, 2.50;  
1 gyermek-topán, ft. 1.50—3.—;  
1 csizma, fűk szárnra, szarín- vagy orosz-lakkból, ft. 4—7  
Megrendelések mérték szerint, kívántra, a legjobban eszközöltetnek. Nem felső tárgyak visszatérnek. 1213

**Figyelmeztetés a szülőknek!**  
Legbiztosabb szer a gilisza minden nemet ellen az általam sok éven át készített  
**Gilisza-csokoládé**  
gyermekeknek biztos hatásánál és kellemes ízénél fogva különösen ajánlható. Egy darab ára 20 kr. o. d.  
**Sipőcz István, gyógyszerész**  
Pécsen.  
Kapható Budapest: Török J. gyógyszerész urnál, Thalimayer és társánál, Schwarzmayr J. gyógyszerész urnál Budán, a vidéken a legtöbb gyógyszer-tárban. 1288

**Kiadandó bálhelyiség**  
Kúnhegyesen, a templom melletti főtéren, egy már évtizedek óta fennálló kereskedő bálhelyiségei több évre haszonbérletre kiadandók. — Bérleti szándékozók értekezhetnek ottani lakosoknál.  
**Takácsy György úrral.**

**Eder Antal Gyula**  
zongora-vállalata  
váci-utca 12. szám  
vesz, elad és becserekl mindennemű zongorákat, pianókat és harmonikumokat, elvállal mind-néven nevezendő zongora-javításokat, szállításokat, hangolás- és csomagolásokat, valamint egyáltalán minden a zongora-szakba vágó ügyletek eszközölését, a legbiztosab és legpontosabb kiszolgálás biztosítása mellett.  
Mint a bel- és külföldi legelső gyárak képviselője képepítve vagyok a t. közönségnek a legjobb készítményeket a szoros gyári árakon vagy helybeli raktárunkból vagy közvetlenül a gyárból szállíthatni.  
Tudakozódásokra mindig a legnagyobb készséggel válasz adatik, ugyszintén árjegyzőket és rajzok is kívántra megküldetnek.



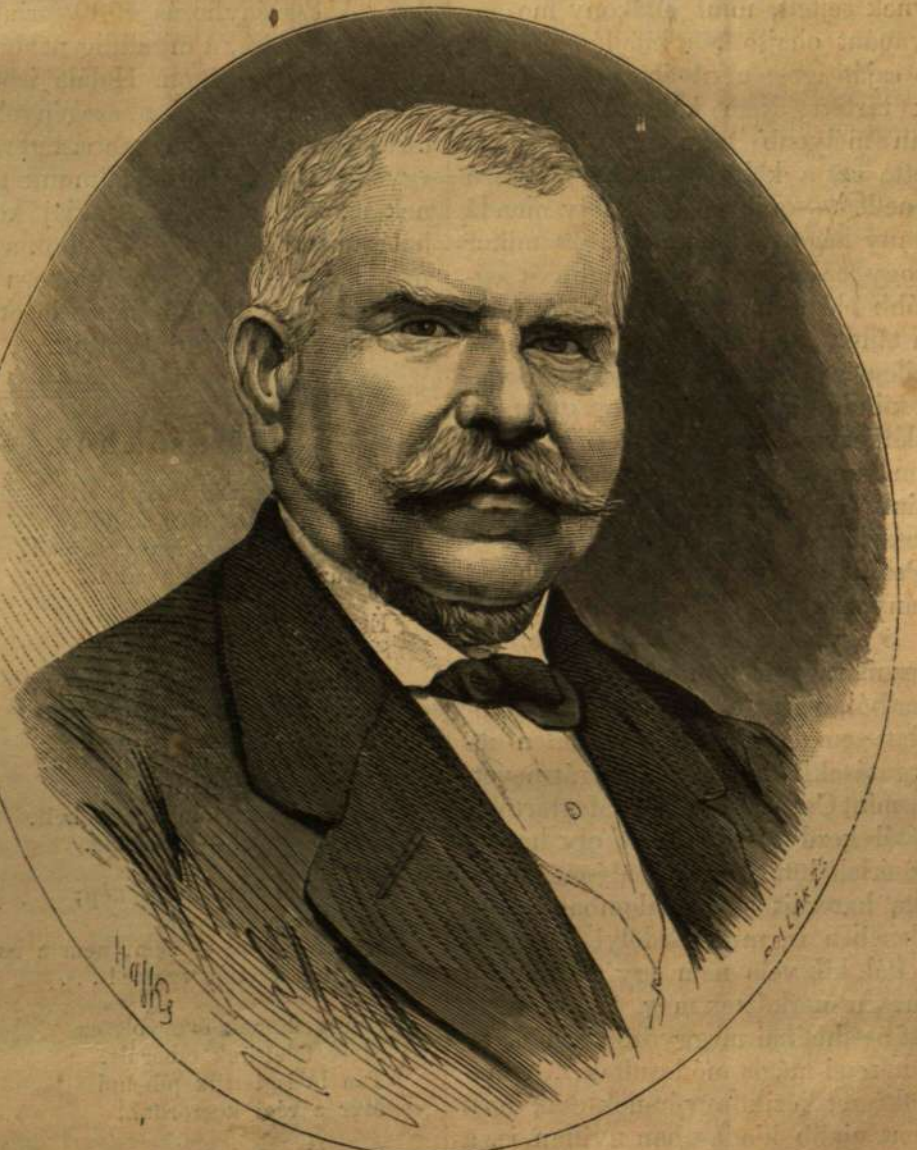
Budapest, december 19-én 1875.

**51-dik szám.** ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft. Csupán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félévre 4 ft. Csupán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félévre 3 ft. **XXII. évfolyam.**  
HIRDETÉSEK DIJA: Egy hatszor hasábozott petit sor, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 15 krajczár; többszöri ígatásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden ígatás után 30 krajczár. Kiadó-hivatalunk számára hirdetőmneyeket elfogad Bécsben: Haasenstein és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Sellenstrasse Nr. 2 és Oppelk A. Wollzeile Nr. 22.

**TOLDY FERENCZ.**  
1805—1875.  
magyar irodalomban korszakos jelentőségű „Athenaeum“ triumviratusából az utolsó is elvesztettük. Vörösmartyt épen husz évvel ezelőtt, 1855. november 19-én, Bajzát 1858. márczius 3-kán ragadta el a halál, s a jelen év december 9. és 10. napja között a harmadik társ is utánok ment az enyészet és a dicsőség birodalmába. Toldy Ferencz hetven évét meghaladott életében, mióta az irodalmi téren nevét megalapította, nem lehet ugyan hanyatlásról beszélni, mert alig egy hónappal ezelőtt jelent meg egy nevezetes munkája, s a halottas ágyra is az íróasztal mellől lépett lenyugodni: de életének legszebb, legtevékenyebb korszaka az „Athenaeum“ triumviratusának korszakával kezdődik, midőn Kisfaludy Károly halála után hárman együtt voltak képviselői a szépirodalom költői és tudományos ágának a hírlapirodalomban, s együtt ruházták át a képviselőlet irodalmi életünk egy új egyletére, melyet Toldy indítványára alkottak, s elhunyt barátjuk: Kisfaludy Károly nevééről neveztek el. E három nagy író érdemének méltatása nem akarja a többi kortársak dicsőségét és befolyásának elismerését csökkenteni. Kőlcsey és Szemere Pál, amaz írói, ez szerkesztői működésével nem ellene, inkább mellette működtek e három ifjabb, de nem kevésbé tekintélyes író által követett iránynak, de vidéki lakásuk miatt a központi mozgalmakra nem volt oly döntő befolyásuk, mint Vörösmarty, Bajza és Toldynak.

és befolyásukat egyaránt nevelte s nemcsak szavok, de hallgatásuk is nagy jelentőségű volt, mint ezt az is mutatja, hogy a nemzeti színház csaknem a végbukás szélére jutott, midőn ellenfeleik miatt szükségesnek látták a színi előadásokról közölt tudósításokat és bírálatokat megszüntetni.  
Gyulai Pál a „Vörösmarty Életrajza“ban szépen és hiven jellemzi e korbéli működésüket. „A tehetség, jellem és szabadelvűség képviselői voltak — ugymond — megőrizni igyekeztek az akadémiát mind a papi, mind a kormánypart befolyásától,

bátorítottak s magokhoz csatoltak minden komolyabb törekvést s előkészítették az akadémia reformját.“  
Az akadémia újra rendezése körül legfőbb érdeme Toldynak van, s hogy az osztályok a magok szakkérdéseiben a szükséges függetlenségre jutottak, azt egyenesen a Toldy által keresztülvitt ügyrendi módosításoknak lehet köszönni. Ez által az akadémia megszűnt a tudományoknak csupán népszerűsítője lenni és rálépett arra a térre, melyen haladni fő hivatása: hogy fejlessze a tudományokat, de főként azokat, melyekben a mi nemzetünk tudósi-



TOLDY FERENCZ.